

**ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ**

П'ЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №10

Стенограма пленарного засідання

3 березня 2021 року

Київ 2021

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ

П'ЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №10

*Стенограма пленарного засідання
3 березня 2021 року*

Редакційне управління
Головного управління документального забезпечення
Апарату Верховної Ради України

ЗМІСТ

Засідання десяте
(Середа, 3 березня 2021 року)

Оголошення, заяви, повідомлення, пропозиції народних депутатів України	...5
Заява депутатської фракції «Європейська солідарність»	...15
Звіт виконуючого обов'язки Директора Державного бюро розслідувань Сухачова О.О. про діяльність Державного бюро розслідувань	...17
Прийняття рішення про направлення на доопрацювання проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про освіту» щодо посилення відповідальності за порушення академічної доброчесності»	...41
Прийняття рішення про направлення на повторне перше читання проекту Закону «Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні»	...41
Прийняття рішення про направлення на доопрацювання проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про автомобільний транспорт»	...42
Прийняття в першому читанні за основу із скороченням наполовину строків підготовки до другого читання проекту Закону «Про обчислення часу в Україні»	...42
Прийняття в першому читанні за основу проектів законів: «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та деяких законів України щодо відновлення роботи Вищої кваліфікаційної комісії суддів України»	...49
«Про внесення змін до деяких законів України щодо Національного військового меморіального кладовища»	...55
«Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо виконання рішень Європейського суду з прав людини»	...61

«Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення, Кримінального кодексу України та Кримінального процесуального кодексу України щодо виконання рішень Європейського суду з прав людини» ...67

Прийняття постанов:

«Про присвоєння найменування населеному пункту Тисменицького району Івано-Франківської області» ...68

«Про перейменування села Коросне Львівського району Львівської області» ...69

«Про перейменування села Брустурів Косівського району Івано-Франківської області» ...69

«Про перейменування села Борщів Львівського району Львівської області» ...69

«Про перейменування села Кринички Житомирського району Житомирської області» ...69

«Про перейменування села Зеблози Кременецького району Тернопільської області» ...69

«Про перейменування села Зарічне Охтирського району Сумської області» ...70

«Про перейменування села Мокріївка Миргородського району Полтавської області» ...70

[Результати поіменної реєстрації](#)

[Результати поіменного голосування](#)

ЗАСІДАННЯ ДЕСЯТЕ

*Зал засідань Верховної Ради України
3 березня 2021 року, 10 година*

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добрий день, шановні колеги! 10 година. Прошу вас підготуватися до електронної реєстрації. Нагадую, що за новими правилами, які існують у нашому залі, після початку реєстрації необхідно натиснути на сенсорну кнопку і, утримуючи її, натиснути на зелену кнопку «За» та тримати їх одночасно до кінця реєстрації, до появи результатів на табло.

Шановні колеги, перед тим, як ви почнете реєструватися, я ще раз... Дивіться, на табло бачимо, як кількість голосів збільшується, але якщо хтось в останній момент перестає тиснути, одразу мінус 5-7 людей. Тому прошу дочекатися кінцевих результатів на табло. Готові реєструватися? (*Шум у залі*).

Шановні колеги, о 10 годині має початися наш робочий день (*Шум у залі*). Я бачу, що в залі, у всіх фракціях, є порожні місця.

Шановні колеги, прошу зареєструватися.

У сесійному залі зареєструвалися 192 народні депутати. Пленарне засідання Верховної Ради України оголошую відкритим.

Відповідно до статті 25 Регламенту Верховної Ради України в середу ми маємо 30 хвилин для виступів народних депутатів із внесенням пропозицій, заяв і повідомлень.

Прошу народних депутатів записатися на виступи.

Слово надається народній депутатці України Богуцькій Єлизаветі Петрівні, фракція політичної партії «Слуга народу». Будь ласка.

БОГУЦЬКА Є.П., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Павлу Фролову.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається Фролову Павлу Валерійовичу.

ФРОЛОВ П.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Добрий день, шановні колеги! Хочу поінформувати, що

вперше від початку пандемії COVID-19 відбулася сесія Парламентської асамблеї Організації з безпеки та співробітництва в Європі. З 24 по 26 лютого 2021 року майже 300 парламентаріїв із 57 країн Північної Америки, Європи та Центральної Азії вперше в історії на віртуальному засіданні обговорили проблеми щодо: триваючих конфліктів, впливу COVID-19 на безпеку, економіку, навколишнє середовище, демократію, вибори та права людини в регіоні відповідальності ОБСЄ.

Одним із ключових питань порядку денного знову було питання агресії проти України. Президент Парламентської асамблеї ОБСЄ лорд Пітер Боунесс відзначив відсутність значного прогресу у виконанні існуючих угод щодо вирішення конфлікту в Україні, що продовжує страждання мирних жителів.

Діючий голова ОБСЄ і міністр закордонних справ Швеції Анн Лінде відзначила, що як голова ОБСЄ свій перший візит вона здійснила до України, у тому числі на Донбас. Вона також запевнила нас у зусиллях з відновлення суверенітету, територіальної цілісності, єдності та незалежності України у міжнародно визнаних кордонах включно з Кримом та Севастополем.

Генеральний секретар ОБСЄ Хельга Шмідт відзначила важливість посилення технологічного та технічного забезпечення Спеціальної моніторингової місії ОБСЄ в Україні.

Члени української делегації (голова – Потураєв, заступник – Герасимов, члени – Галайчук та Фролов) привернули увагу до постійного грубого порушення норм міжнародного права Російською Федерацією, невиконання нею міжнародних зобов'язань, незаконної мілітаризації Криму, безпеки Чорноморського регіону, впливу окупації частини Донбасу на екологію сходу України та всієї Європи.

У контексті ініціативи створення Кримської платформи, кінцевою метою якої є деокупація українського півострова, ми наголосили на необхідності посилення міжнародної співпраці за такими пріоритетними напрямками: політика невизнання анексії Криму; безпека, включаючи свободу судноплавства; ефективні санкції проти держави-агресора та їх продовження; міжнародне гуманітарне право та захист прав людини; подолання негативного впливу тимчасової окупації Криму на економіку та навколишнє середовище. Ми поділилися з колегами – парламентаріями ОБСЄ презентацією Кримської платформи та поінформували, що інавгураційний саміт цієї ініціативи заплановано провести 23 серпня 2021 року в Києві.

Також я наголосив у своєму виступі, що захист прав людини під час окупації є ключовим викликом у регіоні ОБСЄ. Окуповані Росією Крим та частина Донбасу перетворилися на території беззаконня, де порушуються права і свободи людини, здійснюються незаконна паспортизація та примусове надання російського громадянства, де є насильство, тортури. Переслідування та придушення будь-якого інакомислення стали повсякденною практикою. На жаль, від початку конфлікту було вбито понад 13 тисяч осіб і понад 25 тисяч поранено. Ми повідомили, що Москва продовжує незаконно інтегрувати окуповані території у соціально-економічний, правовий та гуманітарний...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народній депутатці Васильченко Галині Іванівні, фракція політичної партії «Голос».

ВАСИЛЬЧЕНКО Г.І., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 118, Львівська область, політична партія «Голос»). Прошу передати слово Юрчишину.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Юрчишин. Будь ласка.

ЮРЧИШИН Я.Р., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Добрий день, шановні колеги! Кілька днів тому неочікувано знову настала весна. Як казав нинішній Президент, ще будучи кандидатом у Президенти, та представники більшості, що це період, коли почнуться посадки. На жаль, з цим не складається. Зараз переважно ми маємо ситуацію, коли судді приймають рішення політично. Сьогодні ми матимемо дискусію щодо нібито судової системи, але про це пізніше. Проте що точно виходить, це постійно у передвесну створювати механізми, які давали б можливість уникати відповідальності тим, хто насправді мав би її нести як корупціонер.

Про що йдеться? У кінці минулого року, у жовтні, Конституційний Суд повністю абсурдно, на що вказала і Венеціанська комісія, скасував відповідальність за брехню в деклараціях. Ну, немає в нас ув'язнення. А якщо людина, доведена до зневіри, критичного стану економічною ситуацією в країні, епідемією, для виживання буде змушена, наприклад, вкрасти дві курки у свого сусіда, тоді він чи вона гарантовано сяде. Людина, яка приховала два мерседеси преміум-класу, два будинки або взагалі не подала декларації, зараз може просто ефективно покаятися. Вдумайтеся в цей абсурд! Який сигнал зараз від нас має суспільство: людина, яка наживається на спільному добрі, бюджеті, – корупціонер – не несе відповідальності за свої дії, ефективно кається, а людина, яка змушена задля виживання порушувати закон, гарантовано сяде.

Тому зараз важливо виправити помилки, допущені раніше. У кінці минулого року ми повернули кримінальну відповідальність за брехню в деклараціях, але суттєво її послабили. Тоді Президент обіцяв, що він поверне ув'язнення, і люди, які брешуть на мільйони, приховують мільйони, матимуть перспективу ув'язнення. Ми не стали чекати Президента і ще в кінці минулого року зареєстрували свій законопроект. На початку цього року Президент зареєстрував свій законопроект. Сьогодні на засіданні Комітету з питань правоохоронної діяльності ми розглянемо це питання. Думаю, ми маємо шанс повернути відповідальність за брехню в декларації. Ми вітаємо Президента. Прикро, що знову

відбувається порушення Регламенту – наш законопроект не реєструють як альтернативний. Дуже просимо і звертаємо на це увагу, що повернути відповідальність у вигляді ув'язнення за брехню в декларації треба до 1 квітня. Інакше ще рік ніхто не відповідатиме, бо 1 квітня закінчується термін подачі декларацій. Повертайте відповідальність за брехню в декларації, саджайте корупціонерів, і буде нам щастя!

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народному депутату В'ятровичу Володимирі Михайловичу, фракція політичної партії «Європейська солідарність».

В'ЯТРОВИЧ В.М., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Андрію Парубію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Андрій Парубій. Будь ласка.

ПАРУБІЙ А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Характерна особливість сьогоднішньої влади полягає в тому, що, забуваючи про зовнішнього ворога, вона намагається воювати всередині, а саме з українськими патріотами. Сьогодні ми спостерігаємо чергове шоу, що має на меті прикрити власні прорахунки, починаючи з нездатності забезпечити країну вакциною і завершуючи ситуацією в економіці та провалом у боротьбі з корупцією.

Ми досі маємо проросійських силовиків в Офісі Президента, ДБР та інших структурах, маємо Портнова в судах, відповідні рішення судів про ув'язнення українських патріотів – Стерненка, Антоненка (*Riffmaster*) та Кузьменко. Маємо спроби вчинення розправи над членами «Європейської солідарності» – Фединою, Звіробій, Чорновол. Зрештою, ми маємо справу «вагнерівців» – влада відпускає російських найманців і вбивць, коли ветерани сидять у тюрмах. І на цьому тлі розгортається черговий ганебний серіал з черговими плівками. Але особливо цинічним є те, що цей серіал стосується питання обміну полоненими.

«Європейська солідарність» вимагає припинити брудну кампанію проти Петра Порошенка. Хочу нагадати, що за кілька років нашої команді вдалося провести ряд масштабних обмінів полоненими. При цьому Порошенко не видав Росії ані Цемаха, як ключового свідка злочину, ані «беркутівців», які розстрілювали нас на Майдані. Їх випустив особисто Зеленський на особисте замовлення Путіна.

Також «Європейська солідарність» вимагає негайних дій стосовно осіб, які підозрюються в тероризмі. Ми віримо, що правоохоронні органи мають

достатньо доказів. А якщо так, вони повинні повідомити про підозру і клопотання про обрання запобіжного заходу стосовно осіб, які підозрюються у важкому злочині.

Я переконаний, люди, які фінансують тероризм (Медведчук, Козак), згідно з рішенням РНБО повинні сидіти в тюрмі, а не в залі Верховної Ради України. Це вимога і українського народу, і «Європейської солідарності».

Ми ще раз закликаємо Президента Зеленського припинити знімати дешеві постановочні шоу. Їх легше знімати, аніж вести власну політику. Але без власного розуміння стратегії держави, без власного розуміння того, що патріоти України і є тією силою, яка захищає Україну від російської агресії, неможливо будувати державу.

Ні – репресіям! Ні – політичним переслідуванням! (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату України Колтуновичу Олександрю Сергійовичу, фракція політичної партії «Опозиційна платформа – За життя».

КОЛТУНОВИЧ О.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановний головуючий! Шановні колеги! Сьогодні рік діяльності Кабінету Міністрів, а економіка України впевнено рухається до свого краху. У нас хибний економічний курс, немає економічної програми, антисоціальна політика, пагубна тарифна політика. Усе це результати діяльності та бездіяльності Кабінету Міністрів України.

Станом на січень 2021 року ми маємо 4 відсотки падіння промислового виробництва, і це при тому, що в нас низька база порівняння, що промисловість падає фактично 18 місяців поспіль. Легка промисловість – впала на 15 відсотків, машинобудування – майже на 10 відсотків, сільське господарство – майже на 6 відсотків, і це також продовжується 18 місяців поспіль. Два кабінети міністрів Зеленського виявилися неефективними, а отже, і нинішній уряд має бути відправлений у відставку.

Що ми бачимо далі? Влада безсоромно накопичує борги. На сьогодні гарантований державою борг становить 91 мільярд доларів. На кожного громадянина України вже припадає 2200 доларів держборгу. За часів першого уряду Зеленського було 82 мільярди боргу. Тобто плюс 9 мільярдів доларів. Нам розказують, що віддають борги, але на сьогодні вони лише збільшуються.

Услід за економічною кризою країну накриває масштабна соціальна криза: заборгованість із заробітної плати – майже 3 мільярди гривень, рекордні борги за комунальні послуги – майже 74 мільярди гривень. Ось конкретні результати діяльності Кабінету Міністрів України і Зеленського. Ось такі результати подолання бідності, кінця епохи бідності та обіцяного двократного зниження тарифів.

Тому, щоб закрити рот опозиційним телеканалам, опозиційним депутатам, Президент вводить санкції, запроваджує незаконні, неконституційні кроки стосовно інформаційних телеканалів та окремих депутатів із «Опозиційної платформи – За життя». Коли немає чого запропонувати в економіці, соціальній і тарифній політиці, влада вдається до репресій та політичних переслідувань. Я розумію, що інтелектуальний плінтус не дозволяє вносити сюди певні проекти законів, але для цього можна розпустити Кабінет Міністрів і запропонувати новий, запропонувати нову програму діяльності, новий економічний курс, нові інструменти державного регулювання економіки, які стимулюватимуть впровадження процесів модернізації для подолання бідності, якісного покращення життя в країні.

Однак на сьогодні влада пішла шляхом поглиблення репресій і тиску на телеканали. Фактично без суду, слідства, без рішень РНБО влада цинічно припиняє мовлення четвертого незалежного телеканалу.

Ми закликаємо владу йти у відставку, якщо вона не спроможна подолати бідність в країні та дати... *(Оплески)*.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату Тимофійчуку Володимирі Ярославовичу.

ТИМОФІЙЧУК В.Я., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (одномандатний виборчий округ № 89, Івано-Франківська область, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Артему Чорноморову.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Артем Чорноморов. Будь ласка.

ЧОРНОМОРОВ А.О., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (одномандатний виборчий округ № 131, Миколаївська область, політична партія «Слуга народу»). Доброго ранку, головуєчий! Доброго ранку, народе України! Шановні народні депутати! Я не стомлюся говорити і відстоювати інтереси свого округу, бо, як казав Одиссей, я лише тією зброєю володію, яку боги мені вручили в дар. Я говоритиму про наші проблеми.

Увесь минулий тиждень я провів на окрузі (об'єднаний Вознесенський район – 13 громад), зустрічався майже зі всіма головами ОТГ і людьми. І, ви знаєте, люди, які зверталися до мене, говорили лише про одну проблему – 30-відсоткову знижку на електроенергію. В їхніх очах я бачив розпач. Хочу сказати, 150 тисяч мешканців мого округу, в тому числі й ті, які мешкають у зонах спостереження Южноукраїнської АЕС, протягом 30 років незалежності України отримували цю знижку.

Колеги, раніше атомна електростанція завжди давала якусь пільгу, яка компенсувала людям той ризик, на який вони наражаються, проживаючи біля

неї. Усі ми пам'ятаємо, якою небезпечною може бути сила атома. Скажіть, будь ласка, чи припинили роботу атомні електростанції? Ні. Тоді дайте мені відповідь, будь ласка, на одне запитання: чому в людей забрали єдину компенсацію за проживання в зоні ризику? Я кажу не лише про своїх земляків і мешканців 30-кілометрової зони біля міста Южноукраїнська, а й про мешканців Рівненської, Запорізької та Хмельницької областей, які також не мають цієї знижки.

Чому я кажу «єдина»? Тому що 1 відсоток з продажу електроенергії від «Енергоатома», який повинен повертатися до бюджету місцевих громад, повною мірою не повертається. Колеги, 1,5 мільярда гривень не повернулися. Це грабіж! Це грабіж людей, які, ризикуючи, проживають біля атомних електростанцій. За рахунок цього 1 відсотка вони могли робити соціальні проекти різного масштабу: дитячі майданчики, рентген-апарати в поліклініках. Але, на превеликий жаль, цього немає вже дуже давно.

Пане Прем'єр-міністре, я вам передаю привіт від своїх виборців. Люди обурені, що заглядають не лише в їхні кишені, а й в кишені тих, хто мешкає в зоні ризику. Я звертаюся до вас, пане Прем'єр-міністре, до тимчасового виконуючого обов'язки міністра енергетики та колег з енергетичного...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народному депутату Гузю Ігорю Володимировичу, який виступить замість Лабазюка. Будь ласка.

ГУЗЬ І.В., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 19, Волинська область, самовисуванець).* Виборчий округ № 19, Волинь, депутатська група «Партія «За майбутнє». Я хотів би звернутися до керівництва країни, Прем'єр-міністра, щодо двох проблем. У цьому залі половина депутатів, трохи менше, – мажоритарники. Ми зобов'язані комунікувати з виборцями. Минулого тижня я також був на окрузі. Є дві дуже серйозні проблеми.

Перша проблема. Люди скаржаться на те, що облгаз, який сьогодні є у приватних руках, руках Фірташа, незаконно відрізає від газових станцій будинки. Ми разом з урядом погодили не робити цього під час карантину та опалювального сезону. Вони шукають надумані чинники. Так, є невеликі борги, бо люди сьогодні не можуть сплачувати вчасно. Вони за надуманими причинами приходять, відключають цілі будинки і в такий спосіб шантажують жителів будинку. Так не може бути. Люди кажуть, що перекриватимуть їм роботу, шукатимуть інші механізми, тому що це є порушенням чинного законодавства. Нехай опалювальний сезон закінчиться, тоді думатимемо, як виходити з цієї ситуації. На сьогодні є відповідні рішення, прошу реагувати на це. Уряд повинен знайти механізми впливу на керівництво облгазів.

Друга проблема. У держбюджеті на 2021 рік ми підтримали пропозицію, щоб певна частина акцизу залишалася місцевим громадам. Але минули січень

і лютий, а жодної копійки не впало на рахунок об'єднаних громад. Чому? Тому що уряд не може ухвалити підзаконний акт. Ну, це не робота. Тобто парламент підтримує громади, були дискусії, довгі перемовини, була позиція Асоціації міст України, але уряд не може ухвалити підзаконний акт, у результаті чого два місяці, два складних місяці (погодні умови, інші моменти), громади по всій країні не отримали жодної копійки з акцизу на пальне.

Пане Шмигаль, я вимагаю терміново, цього тижня, ухвалити відповідний підзаконний акт і повернути місцевим громадам заборгованість за січень-лютий, і щоб вже з березня ці кошти йшли до бюджетів місцевих громад.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народному депутату Кубіву Степану Івановичу, фракція політичної партії «Європейська солідарність».

КУБІВ С.І., член Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Добрий день усім! Пане головуєчий, прошу передати слово Ахтему Чийгозу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ахтем Чийгоз. Будь ласка.

ЧИЙГОЗ А.З., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій у Донецькій, Луганській областях та Автономної Республіки Крим, міста Севастополя, національних меншин і міжнаціональних відносин (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги, президіє, народе України, співвітчизники, які зараз знаходяться на території окупованого Криму! Рівно сім років тому за мирне пікетування проти російського окупанта був викрадений, жорстоко закатований і вбитий Решат Аметов. Прошу вшанувати пам'ять наших героїв, які віддали життя за свою Батьківщину, за Україну.

(Хвилина мовчання).

Дякую.

Росія – держава-терорист – і далі намагається зламати волю кримськотатарського народу, наших громадян-патріотів у Криму, які борються за свою волю, свою Батьківщину і Україну. Ми підтримуємо створення Кримської платформи, але наполягаємо на прийнятті законопроектів, спрямованих на захист політичних прав кримськотатарського народу. І це є відповідальність нашого парламенту. Ми маємо прийняти закони про корінні народи України, статус кримськотатарського народу. Нарешті в державі Україна повинні бути прийняті зміни до Конституції стосовно Автономної Республіки Крим. Це буде потужним сигналом для наших ворогів – Росії. Це буде дуже потужним сигналом на

підтримку наших громадян у Криму у своїй боротьбі, а також потужним сигналом для наших міжнародних партнерів.

Як ви знаєте, 11 лютого Європарламент прийняв резолюцію, в якій чітко вказав на обов'язок нашої держави прийняти деякі законопроекти на захист кримськотатарського народу. Прошу вас поставитися до цього відповідально і нарешті поставити крапку в цих питаннях.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народна депутатка Шол, ви сказали не передавати слова.

До слова запрошується народна депутатка Зінкевич Яна Вадимівна, фракція політичної партії «Європейська солідарність».

ЗІНКЕВИЧ Я.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Марії Іоновій.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Марія Іонова. Будь ласка.

ІОНОВА М.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановний головуєчий! Шановні колеги! Шановні українці! Центральна виборча комісія зареєструвала відомого дитячого кардіохірурга, волонтерку і патріотку України Юлію Кузьменко кандидаткою в народні депутати від партії «Європейська солідарність» у виборчому окрузі № 50, що на Донеччині. Чому Юлія? Наша команда дуже відповідально підійшла до вибору кандидата на такому важливому окрузі. Юлія саме з окупованої Горлівки, з Донбасу, вона добре знає його характер і дуже любить цей край. З перших днів війни вона прагнула допомогти армії та мирним жителям. Як волонтер сотні разів була на фронті, як дитячий медик надавала консультації дітям прифронтової зони. Вона має рідкісну професію – дитячий кардіохірург. Уже рік не може ані оперувати, ані рятувати дітей, тому що її оголосили винною без суду та слідства. На брифінгу стовідсотково свій прокурор, реформатор Рябошапка, Президент Зеленський і міністр внутрішніх справ оголосили Юлію, Яну і Антоненка (*Riff*) причетними до вбивства Павла Шеремета.

Коли до нашої політичної партії звернулися десятки волонтерських і ветеранських громадських організацій з ідеєю висунути Юлію Кузьменко як кандидатку саме від нашої політичної сили, ми відразу це підтримали. Чому «Європейська солідарність»? Тому що наша команда вже понад рік системно чинить опір проросійському реваншу і політичним переслідуванням волонтерів, ветеранів, захисників України. Ми проти політичних репресій і вибіркового правосуддя нинішньої влади. За ці півтора року ми неодноразово були в судах і на

судилищах, де судять Стерненка, Юлію, *Riff*, «Фортуну». Ми дякуємо тим політичним силам, які поряд. Ми дуже шкодуємо, що на цих судилищах інші демократичні сили мовчать, роблять вигляд, що не помічають політизації цих судових процесів і використання слідчих та силових органів для політичного тиску і репресій. Чомусь ані ДБР, ані СБУ, ані поліцію не цікавить повернення корупційних схем, державні закупівлі, непрозорі медичні закупівлі. Також їх не цікавить, що успішні держпідприємства стали збитковими. Ми бачимо, що олігархат підняв голову. Ворогами режиму Зеленського оголосили обраних волонтерів, ветеранів і опозицію. Дуже примітно, що навіть інша країна (заява колишніх білоруських силовиків) не помічає причетності до вбивства Шеремета.

Наступне судилище над Юлією і *Riff* має відбутися 9 березня. Ми всією фракцією проситимемо віддати на поруки *Riff*, змінити запобіжний захід для Юлії, яка зараз перебуває під цілодобовим домашнім арештом, щоб вона могла здійснювати свою політичну діяльність – агітацію на Донбасі, на своєму окрузі.

Ми звертаємося до депутатів усіх фракцій, у тому числі й фракції «Слуга народу», які усвідомлюють заполітизованість цієї справи, з проханням прийти на суд. Юлія...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, у нас залишилося 4 хвилини часу, відведеного на виступи. За списком мають виступити два народні депутати від фракції «Батьківщина». Але вони просять свій час, 4 хвилини, передати Юлії Володимирівні.

Отже, запрошую на трибуну Юлію Володимирівну Тимошенко, фракція «Батьківщина». Будь ласка, 4 хвилини.

ТИМОШЕНКО Ю.В., член Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Колеги, всіх вітаю! Думаю, ви уважно почитали порядок денний на сьогодні. Подивіться, які питання поставлені в порядку денному як пріоритетні. Тут усе, що хочеш. Наприклад, законопроект № 4351-д про те, як ще вдосконалити корупцію на гральному бізнесі. Безумовно, в країні, яка вже так потерпає від бідності, що скоро люди масово залишатимуть її, бо вона буде несумісна з життям, головним питанням, яке визначили як пріоритетне на сьогодні для розгляду в парламенті, є гральний бізнес. І не лише на сьогодні, а й на завтра, на післязавтра звільняють від оподаткування. А де люди в цьому порядку денному?

Далі в порядку денному цілий розділ про оленів, дятлів, шакалів. Тут врегульовується, як потрібно влаштувати мисливство. Ну, ви розумієте? Сьогодні, коли люди мають мізерну пенсію, нижчу прожиткового мінімуму, коли тарифи такі, що люди вже не здатні їх сплачувати, а перед НАК «Нафтогаз України» накопичилося боргів за тарифи у розмірі 80 мільярдів гривень, скажіть, будь ласка, чи доречно розглядати законопроекти про оленів, дятлів і шакалів? Це у вас пріоритет? Хочу сказати, це вже переходить усі межі.

Крім того, у нас в пріоритеті і реклама щодо жінок і чоловіків, щоб вона їх стосувалася рівною мірою, щоб у нас була гендерна рівність. Я за гендерну рівність. Але тоді, коли країна падає, економіка летить униз, розглядати такі законопроекти як пріоритетні... Є розум у цієї Верховної Ради чи немає?

Можу сказати, що такої ганьби і такого приниження в цій Верховній Раді ніколи не було. У нас був випадок, коли головним був визначений законопроект щодо кажанів, і тоді Верховна Рада на вухах стояла через те, що таке взагалі відбувається. Але сьогодні, при тому, що країна так бідує, весь порядок денний просякнутий лобістськими, корупційними законопроектами, законопроектами, які приймаються проти інтересів України та людей.

Ви знаєте, що ми разом склали порядок денний, до якого внесені законопроекти стосовно тарифів. Ось у мене в руках цей документ. Кожна фракція подала свій законопроект щодо врегулювання тарифної політики, щоб люди не платили такі гроші. Зараз ми збираємо підписи для проведення позачергового пленарного засідання, щоб замість реклами, полювання на оленів, дятлів і грального бізнесу, прийняти законопроект щодо тарифів, який потрібен людям. Два дні збираємо. І знаєте, скільки підписів зібрано? Замість 150 – 69. Кожна опозиційна фракція ставить половину підписів, щоб, не дай Боже, питання тарифів не було внесено до залу. А «слуги народу» не поставили жодного підпису, в тому числі й за свої законопроекти щодо тарифів.

Скажіть, будь ласка, чому так визначаються пріоритети? Чому в цьому залі на першому місці корупція, лобізм, здача українських ресурсів, здача землі, стратегічних промислових і оборонних підприємств, а люди на останньому місці? Чому ніхто не цікавиться тим, що вони сьогодні ледве виживають? Подивіться на інфляцію, яка зараз в країні. Люди вже не можуть купити продукти. Колеги, я прошу змінити порядок денний, підписати ініціативу щодо проведення позачергового засідання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, час для виступів вичерпаний.

Керуючись пунктом 15 частини першої статті 27 Регламенту, дві депутатські фракції подали заяву з вимогою про оголошення перерви, яку готові замінити виступом.

До слова запрошується народний депутат України Забродський Михайло Віталійович. Будь ласка.

ЗАБРОДСЬКИЙ М.В., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»).* Шановні колеги! Шановні громадяни України! Війна, як відомо,

має багато вимірів. На війні б'ються люди і техніка, військові частини й підрозділи, а ще на війні б'ються політики та дипломати, закриваються заводи і фабрики, навчальні заклади й конструкторські бюро, банківський сектор і засоби масової інформації. Кожен із елементів має свої сили та засоби і використовує свої форми і методи боротьби. Але в будь-якій державі є складова сектора безпеки й оборони, яка поєднує все перелічене, – спецслужби.

Новітня історія нашої країни до всім відомих подій липня 2020 року мала всі шанси поповнитися великою перемогою. Нею мала стати блискуча реалізація справи з розшуку і затримання найманців зі складу ПВК Вагнера. Усі вони є професійними вбивцями. Їх відбирають за військовими спеціальностями і практичним досвідом, за рекомендаціями та зарахованими результатами. Їм добре платять, платять за вбивство. Їх робота не має нічого спільного зі шляхетною справою – захист Батьківщини. Вони – це «сірі гусаки», «брудні» найманці. І є всі підстави вважати, що саме їх руками у червні 2014 року був збитий Іл-76 поблизу Луганська, в результаті чого загинули 49 десантників і льотчики. Тоді не було можливості поквитатися за смерть бойових товаришів. Але, як відомо, у житті нічого не буває безкарним.

На початку 2019 року завдяки політичній волі керівництва країни, професіоналізму наших військовослужбовців, допомозі партнерів, було розгорнуто безпрецедентну операцію з викриття, документування та затримання бажаних заробити на крові. Близько півтора року прискіпливої і кропіткої роботи, все планомірно наближалось до блискучої реалізації, були задіяні численні сили та засоби, кращі фахівці, але трапилося «але». Не на таємній конспіративній квартирі, не високо в горах чи в лісі, а в центрі нашої столиці, у нашому Офісі, ймовірно, наші чиновники допустили, щоб трапилося те, що ніколи не мало трапитися – витік інформації, який згодом призвів до провалу операції.

Історія, яка залишає більше запитань, ніж відповідей. Незрозуміле бляння керівництва про фейки і непричетність, спроби ігнорування і замовчування, розгубленість і незадоволеність у суспільстві. Надскладна для всіх нас ситуація, виходом з якої може стати реалізація інструментів парламентського контролю. Лише так можна розірвати завісу брехні та недомовленості, лише так можна знайти відповіді на два основних питання: хто винен і як таке трапилося.

Не всі політичні сили в цьому залі демонструють відповідні побоювання і нерішучість. Послідовну і принципову позицію «Європейська солідарність» продемонструвала ще у вересні минулого року, коли подала проект постанови щодо створення ТСК. На жаль, острах і намагання приховати всі обставини, а інколи й незацікавленість, тривалий час дозволяли блокувати створення такої комісії. Сьогодні «Європейська солідарність» зробила наступний...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Михайле Віталійовичу.

Шановні колеги, перелік питань порядку денного на сьогодні вам наданий. Переходимо до їх розгляду.

Першим питанням порядку денного є звіт про діяльність Державного бюро розслідувань. Відповідно до статті 232¹ Регламенту Верховної Ради України Верховна Рада щороку розглядає звіт Державного бюро розслідувань про результати діяльності цього органу за календарний рік, стан виконання покладених на нього завдань, додержання законодавства, прав і свобод людини і громадянина, а також про напрями та шляхи підвищення ефективності діяльності Державного бюро розслідувань.

Відповідно до статті 23 Закону України «Про Державне бюро розслідувань» Державне бюро розслідувань щороку до 15 лютого має подати Верховній Раді України письмовий звіт про свою діяльність за попередній рік, що й було зроблено.

Профільний Комітет Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності здійснив відповідну попередню підготовку цього звіту для його розгляду на пленарному засіданні Верховної Ради України.

Шановні колеги! Відповідно до Регламенту пропонується такий порядок розгляду цього питання: доповідь виконувача обов'язків Директора Державного бюро розслідувань – до 20 хвилин; відповіді доповідача на запитання народних депутатів – до 20 хвилин; виступ представника профільного комітету – до 10 хвилин; виступи від депутатських фракцій і груп – до 21 хвилини. Усього регламент – 71 хвилина.

На трибуну для доповіді запрошується виконувач обов'язків Директора Державного бюро розслідувань Олексій Олександрович Сухачов. Будь ласка.

СУХАЧОВ О.О., виконувач обов'язків Директора Державного бюро розслідувань. Добрий день, шановний пане Перший заступнику Голови Верховної Ради, шановні народні депутати, шановні співвітчизники! Для мене є великою честю звітувати у сесійному залі перед вами і всім українським народом про діяльність Державного бюро розслідувань. Сьогодні суспільство приділяє увагу реформуванню правоохоронної системи та покладає велику надію на створені правоохоронні органи, які мають захищати кожного громадянина від будь-яких протиправних проявів та свавілля. Запорукою цього є підтримка представниками країн «Великої сімки» пріоритетних для України напрямів розвитку, серед яких є трансформація Державного бюро розслідувань у ефективний і незалежний правоохоронний орган. Тому 2020 рік став для нас історичним, зокрема, завдяки внесенню Верховною Радою законодавчих змін, які були підтримані Президентом України, Державне бюро розслідувань набуло статусу правоохоронного органу.

Крім того, на виконання указу Президента від 5 лютого 2020 року змінено організаційну структуру бюро та створено нові підрозділи, а саме: Головне оперативне управління, Головне слідче управління, Головне оперативно-технічне управління та Управління забезпечення особистої безпеки. Створення цих підрозділів дозволило задіювати під час досудового розслідування увесь комплекс

оперативно-розшукових заходів та негласних слідчих дій, а також невідкладно реагувати на суспільно небезпечні події чи надзвичайні ситуації. Зокрема, з перших годин страшної трагедії, що сталася 25 вересня 2020 року поблизу міста Чугуєва Харківської області та забрала життя 26 людей, ДБР розпочало активне розслідування причин катастрофи військового літака АН-26. Слідству вдалося максимально швидко встановити причини катастрофи та здобути беззаперечні докази, за результатами яких трьом особам повідомлено про підозру, двоє із яких і досі утримуються під вартою за рішенням суду. Досудове розслідування вказаної трагедії знаходиться на постійному контролі Президента України, його завершення плануємо на кінець квітня поточного року.

З метою запобігання подібним трагічним випадкам нами ініційовано перевірку Державною аудиторською службою України дотримання вимог чинного законодавства щодо виготовлення та експлуатації всіх літаків, які виготовлялися державним підприємством «Антонов» з 1991 року.

У рамках тісної співпраці з тимчасовою слідчою комісією Верховної Ради України зрушено з місця не менш гучну справу, пов'язану із вибухами військових складів у місті Сватовому Луганської області, що сталися ще у жовтні 2015 року та забрали життя трьох військовослужбовців та однієї цивільної людини. За результатами слідства повідомлено про підозру двом військовослужбовцям Збройних Сил України. На сьогодні вживаються вичерпні заходи щодо встановлення та притягнення до відповідальності ще понад 20 осіб.

Особлива увага приділяється розслідуванню катувань та іншого неналежного поводження працівниками правоохоронних органів. За 2020 рік до суду направлено 83 обвинувальних акти стосовно 117 осіб, із них 6 актів щодо 15 правоохоронців, які обвинувачуються у катуванні, іншим особам інкримінуються, крім катування, перевищення влади, незаконне тримання під вартою та порушення права на захист.

Завдяки злагодженій роботі з Офісом Генерального прокурора та керівництвом Національної поліції України завершено розслідування фактів катувань у Кагарлицькому та Павлоградському відділеннях поліції. До суду направлені обвинувальні акти стосовно 13 поліцейських.

Отже, ще раз хочу запевнити суспільство, що Державне бюро розслідувань і надалі стоятиме на захисті конституційних прав громадян.

Також започатковано системну роботу під час розслідування корупційних кримінальних правопорушень, що дозволило направити у 2020 році до суду 461 обвинувальний акт, більше половини із яких пов'язані з одержанням неправомірної вигоди на загальну суму понад 19 мільйонів гривень. Наведена статистика є підтвердженням того, що бюро набирає значних обертів у боротьбі з таким суспільно небезпечним явищем, як корупція.

Ще одним пріоритетним напрямом роботи слідчих бюро минулого року було розкриття злочинів, пов'язаних із трагічними пожежами в Одеській, Луганській та Харківській областях, які забрали 54 людських життя та спричинили значні матеріальні втрати. Протягом 2020 року слідчими ДБР встановлені причини пожеж на Одещині, серед яких системне неналежне виконання

службових обов'язків керівником Головного управління ДСНС в Одеській області. Обвинувальний акт стосовно нього направлено до суду, встановлюється причетність інших посадових осіб до вказаних подій.

За результатами досудового розслідування масштабних пожеж на Луганщині повідомлено про підозру керівнику та п'ятьом службовим особам Головного управління ДСНС у Луганській області, які підробляли акти гасіння пожеж. У зв'язку з цим бюро ініціювало проведення у 2021 році Державною аудиторською службою заходів фінансового контролю Головного управління ДСНС у Луганській області.

Крім того, у 2020 році ДБР знешкоджено 15 злочинних угруповань, до складу яких входили 63 особи, що збільшило показники у вісім разів у порівнянні з 2019 роком, викрито дев'ять злочинних угруповань із корупційними зв'язками, причетних до незаконних порубок лісу та реалізації лісопродукції, шахрайства, вимагання неправомірної вигоди та збуту наркотичних засобів.

Разом з тим бюро проводилася системна робота в боротьбі з контрабандою, зокрема повідомлено про підозру 77 працівникам органів, що здійснюють контроль за переміщенням товарів через митний кордон, стосовно 62 із них направлено обвинувальні акти до суду. Активізація роботи в цьому напрямі позитивно вплинула на динаміку наповнення державного бюджету. Лише по одеському регіону, завдяки злагодженим діям працівників бюро, за два останні місяці 2020 року митні платежі збільшилися на 21 відсоток (а це 1 мільярд 466 мільйонів гривень) у порівнянні з аналогічним періодом 2019 року та заблоковано незаконне відшкодування ПДВ групі підприємств того самого регіону на суму понад 500 мільйонів гривень. Робота з недопущення виснаження бюджетних ресурсів держави не залишається поза нашою увагою й надалі.

Загалом у 2020 році слідчими бюро здійснювалося досудове розслідування у понад 43 тисячах кримінальних проваджень, середнє навантаження на слідчого становило 105 кримінальних проваджень. Незважаючи на це, ефективність роботи слідчих ДБР у порівнянні з 2019 роком збільшилася у чотири рази. Зокрема, протягом 2020 року встановлено понад 415 мільйонів гривень збитків, на стадії досудового розслідування в бюджет повернуто близько 20 мільйонів гривень, накладено арешт на майно загальною вартістю понад 93 мільйони гривень.

У співпраці з агентством з розшуку та менеджменту активів передано до його управління рухоме та нерухоме майно вартістю понад 300 мільйонів гривень. Позитивна динаміка у цьому напрямі не зупиняється. За результатами роботи ДБР лише за два місяці 2021 року виявлено та передано до агентства активів на суму 1,4 мільярда гривень.

Крім того, значно підвищилася ефективність досудового розслідування злочинів проти учасників Революції Гідності. Минулого року слідчими ДБР у справах Майдану за погодженням з Офісом Генерального прокурора притягнуто до кримінальної відповідальності 40 осіб, 23 обвинувальних акти направлено до суду.

На сьогодні слідчими ДБР проводиться досудове розслідування у 12 кримінальних провадженнях стосовно колишніх високопосадовців, у тому числі тих, до яких застосовані санкції Європейського Союзу, – колишнього президента, міністра внутрішніх справ та його заступника.

Починаючи з грудня минулого року і дотепер, отримано дозволи суду на проведення спеціального заочного досудового розслідування, що дозволить притягнути винних осіб до кримінальної відповідальності вже цього року. З метою відкритого інформування суспільства про стан досудового розслідування цих злочинів започатковані та на постійній основі проводяться щомісячні звіти перед громадськістю та зустрічі з родинами героїв Небесної Сотні. Завершення розслідування справ Майдану є одним із пріоритетних та найвідповідальніших завдань, які стоять перед Державним бюро розслідувань у 2021 році. Його виконання є справою честі для нас.

З метою запобігання і виявлення правопорушень у діяльності працівників ДБР у 2020 році завершено формування Управління внутрішнього контролю як дієвого механізму недопущення вчинення працівниками ДБР корупційних та інших протиправних посягань. Демонструючи нульову толерантність до корупції, бюро вживає заходів щодо запобігання вчиненню кримінальних порушень серед своїх працівників. З цією метою запроваджено комплексну систему виявлення корупційних ризиків, у тому числі шляхом проведення психофізіологічних досліджень із застосуванням поліграфа. На сьогодні ДБР залишається єдиним правоохоронним органом, в якому передбачається обов'язкове, на системній основі, проходження поліграфа його працівниками не рідше одного разу на рік.

У контексті сказаного слід зазначити, що вимоги відбору кандидатів до ДБР є досить суворими. До них належать не лише наявність вищої юридичної освіти і стажу роботи в галузі права, а й обов'язкові високі моральні якості та бездоганна репутація. Саме за таких вимог станом на кінець 2020 року за результатами проведених конкурсів бюро укомплектовано на 65 відсотків, на 1 січня 2021 року – на 71 відсоток, а на 15 березня 2021 року плануємо укомплектувати бюро на 81 відсоток. Прозоре забезпечення відомства високопрофесійними кадрами є одним із пріоритетних завдань ДБР у поточному році.

Крім того, з метою оперативного реагування та якісного проведення заходів досудового розслідування кримінальних правопорушень, віднесених до підслідності ДБР, на базі семи наявних територіальних управлінь створено їх відокремлені структурні підрозділи з дислокацією у кожному обласному центрі. Проведені організаційно-штатні зміни не змінюють загальної чисельності територіальних управлінь, водночас значно підвищують їх мобільність.

У рамках розпочатої у 2020 році розбудови потужного та сучасного державного правоохоронного органу нами на належному рівні забезпечено взаємодію з органами прокуратури, які у порядку, визначеному КПК України, здійснюють процесуальне керівництво. Також налагоджено обмін оперативною інформацією та проведення спільних операцій з Офісом Генерального прокурора, Службою безпеки, Національною поліцією, НАБУ, Міністерством оборони, Державними прикордонною та податковою службами.

Для покращення якості обміну інформацією проведено великий обсяг робіт із впровадження передових технологій та побудови сучасної інформаційно-телекомунікаційної мережі ДБР. Загалом за матеріалами інших правоохоронних органів слідчими Державного бюро розслідувань розпочато понад 3500 кримінальних проваджень.

З метою забезпечення прозорості та цивільного контролю за діяльністю Державного бюро розслідувань наприкінці 2020 року сформовано Раду громадського контролю. Як результат, вперше річний звіт про діяльність ДБР було розглянуто та схвалено на засіданні Ради громадського контролю, як того вимагає закон. Також почала діяти Дисциплінарна комісія та затверджені правила професійної етики працівників бюро. Проведена робота додатково гарантує, що формування команди бюро можливе лише на основі спільних цінностей, які об'єднують працівників ДБР, а саме: добросовісність, відповідальність, професійність, рішучість.

Для запобігання протиправним проявам Державне бюро розслідувань постійно проводить інформаційні кампанії та інформує суспільство про свою діяльність. Зокрема протягом 2020 року на офіційному веб-сайті розміщено понад 1700 новин, які переглянули 6 мільйонів читачів. Наша команда надає велике значення поінформованості та обізнаності громадян про діяльність бюро. Відтак, ми й надалі працюватимемо над посиленням якості комунікації ДБР з громадськістю.

Шановний Перший заступнику Голови Верховної Ради! Шановні народні депутати! Шановні українці! Перед нами стоїть багато викликів. Тому можу запевнити вас, що Державне бюро розслідувань як незалежний та ефективний правоохоронний орган і надалі гідно стоятиме на захисті верховенства права, відповідно до якого людина, її життя, здоров'я, честь, гідність, недоторканність і безпека визнаються найвищою соціальною цінністю. Я впевнений, ми рухаємося у правильному напрямі – довести кожному громадянину України, що закон один для всіх. Дуже дякую за увагу. Готовий відповісти на ваші запитання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні народні депутати! Переходимо до запитань, які ставитимуть доповідачу народні депутати України. На це ми відвели до 20 хвилин. Прошу записатися на запитання.

Слово надається народному депутату Загородньому Юрію Івановичу, фракція політичної партії «Опозиційна платформа – За життя».

ЗАГОРОДНІЙ Ю.І., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Прошу передати слово народному депутату України Шуфричу Нестору Івановичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Несторе Івановичу.

ШУФРИЧ Н.І., голова Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановний виконуючий обов'язки Директора Державного бюро розслідувань! У мене до вас два запитання.

Перше. Скажіть, будь ласка, на якому зараз етапі розслідування щодо можливих злочинів, скоєних Петром Порошенком, особливо, на якій стадії загальновідома справа про незаконне призначення пана Семочка першим заступником голови Служби зовнішньої розвідки?

І друге. Учора на засіданні Комітету з питань правової політики до вас було доведено інформацію щодо незаконного втручання Служби безпеки України в журналістську діяльність і перешкоджання їй на телеканалі «Перший Незалежний», внаслідок чого було зупинено супутникове мовлення цього каналу і розповсюдження мовлення в кабельній мережі.

Дякую за відповіді.

СУХАЧОВ О.О. Дякую за запитання. Перше. У ряді проваджень, які розслідуються Державним бюро розслідувань, Петро Олексійович Порошенко неодноразово допитувався. На сьогодні виконуються міжнародні доручення та проводиться ряд експертиз, за наслідком чого слідчими буде прийнято остаточне рішення у вказаних справах. Справа Семочка знаходиться у Печерському районному суді міста Києва, тому провадження за цією справою закрито.

Друге. Дійсно, на засіданні Комітету з питань правової політики, яке відбулося вчора, це питання піднімалося. Але на адресу Державного бюро розслідувань або його територіальних управлінь станом на 3 березня 2021 року не надходило жодних заяв, звернень або інформації.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народному депутату України Княжицькому Миколі Леонідовичу, фракція політичної партії «Європейська солідарність».

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (одномандатний виборчий округ № 116, Львівська область, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Гео Леросу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Гео Лерос. Будь ласка.

ЛЕРОС Г.Б., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Олексію Олександровичу, цей звіт – повне лайно. У мене до вас такі запитання.

Перше. Коли ви почнете допитувати депутатів-корупціонерів з правлячої фракції? Чи ви допитуєте виключно депутатів із опозиції?

Друге. Коли ви повідомите про підозру Андрію Борисовичу Єрмаку за зрив спецоперації щодо «вагнерівців», за державну зраду? Назвіть дату, коли це відбудеться.

І третє. Хочу вам нагадати, що пан Труба був звільнений за політично вмотивовані справи. Вас чекає те саме, коли з Офісу Президента вам телефонують пан Татаров і пан Єрмак та роздають вказівки, кого викликати на допит, а кого – ні.

Дякую. Дайте відповіді на запитання.

СУХАЧОВ О.О. Дякую за запитання. Я прошу подати на моє ім'я запити за вказаними кримінальними провадженнями, і ми їх будемо відпрацьовувати та надамо відповіді відповідно до норм Кримінального процесуального кодексу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату України Горбенку Руслану Олександровичу, фракція політичної партії «Слуга народу».

ГОРБЕНКО Р.О., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій у Донецькій, Луганській областях та Автономної Республіки Крим, міста Севастополя, національних меншин і міжнаціональних відносин (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»).* Добрий день, колеги! Дуже дякую за звіт. Також дуже дякую Державному бюро розслідувань за співпрацю з тимчасовою слідчою комісією Верховної Ради України щодо пожеж на Луганщині. ДБР є єдиним правоохоронним органом, який показує результати за фактом, а не на папері. Наразі ми просимо провести аудит і перевірки Головного управління лісового та мисливського господарства Луганської області, тому що є інформація, що останні шість років проводилися тендери на посадку лісових насаджень, але самих насаджень немає. Основною версією щодо причини пожеж є незаконна вирубка. Чому правоохоронні органи не контролювали цієї незаконної вирубки? Де посадки?

Дякую.

СУХАЧОВ О.О. Дякую за запитання та інформацію. Ми негайно відреагуємо на зазначені події, найближчим часом за наслідками першочергових отриманих результатів ми вас поінформуємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народній депутатці Федині Софії Романівні, фракція політичної партії «Європейська солідарність».

ФЕДИНА С.Р., *член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»).* Сьогодні ви

говорили про честь. Так ось честі та гідності у вас немає взагалі. І в цьому я сама неодноразово переконувалася. Але запитання такі.

Перше. Коли будуть притягнуті до відповідальності Шуфрич, Кузьмін та інші народні депутати із «Опозиційної платформи – За життя» за завідомо неправдиве повідомлення про злочин?

Друге. Як ви можете пояснити систематичні порушення ДБР приписів КПК України щодо територіальної юрисдикції?

Третє. Поясніть причини ухиляння слідчими ДБР від виконання ухвал Шевченківського районного суду міста Києва. І хочу наголосити, що у вашій роботі занадто багато політики, занадто мало закону. Усі рішення, які були прийняті з порушенням територіальної юрисдикції, мають бути не лише закриті, а всім людям вами мають бути виплачені компенсації за моральну і фізичну шкоду.

СУХАЧОВ О.О. Дякую за запитання та оцінку діяльності Державного бюро розслідувань.

Щодо Печерського районного суду. Відповідно до Кримінального процесуального кодексу слідчі звертаються для виконання та реалізації своїх процесуальних повноважень за місцем розташування органу досудового розслідування. Водночас, за роз'ясненнями Верховного Суду України, місцем розташування органу досудового розслідування є його юридична адреса. Юридична адреса Державного бюро розслідувань – місто Київ, вулиця Панаса Мирного, будинок 28. Наразі заплановано капітальний ремонт цього будинку, який у 2021 році має завершитися.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату України Монастирському Денису Анатолійовичу, фракція політичної партії «Слуга народу».

МОНАСТИРСЬКИЙ Д.А., голова Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Неклюдову Владлену Михайловичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Владлен Михайлович Неклюдов. Будь ласка.

НЕКЛЮДОВ В.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановний Олексію Олександровичу! Дуже приємно чути такий звіт. Я особисто вивчав показники роботи Державного бюро розслідувань, зокрема спеціального підрозділу з розслідування кримінальних проваджень щодо справ Майдану, і вони

втричі більші за показники спеціального підрозділу, який був при Генеральній прокуратурі, так званий підрозділ Горбатюка за часів Луценка.

Але водночас мене хвилює те, що ще не закінчено досудовим розслідуванням кримінальне провадження щодо розстрілу людей на Майдані, на Інститутській, стосовно Януковича, Захарченка та інших. Ми прийняли в першому читанні законопроект [№ 2164](#) щодо заочного досудового розслідування та засудження. Чи вважаєте ви як практик, що прийняття цього законопроекту позитивно вплине на розслідування цих проваджень і їх судовий розгляд?

СУХАЧОВ О.О. Це дуже болюче питання для всього суспільства та Державного бюро розслідувань. Водночас хочу наголосити, що управління у справах Майдану було сформоване лише у січні 2020 року. Певні результати є. Ми будемо вдячні за підтримку, налаштовані на спільний результат.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату Морозу Володимирі Вікторовичу, фракція політичної партії «Опозиційна платформа – За життя».

МОРОЗ В.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 59, Донецька область, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Прошу передати слово народному депутату України Бурмічу Анатолію Петровичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Бурміч Анатолій Петрович. Будь ласка.

БУРМІЧ А.П., член Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановний виконуючий обов'язки Директора ДБР! Скажіть, будь ласка, на підставі яких матеріалів чи заяв ви порушили кримінальну справу стосовно Голови Конституційного Суду за фактом вчинення чиновником самоуправства? Це перше запитання.

І друге. Чому не порушено кримінальної справи за таким самим фактом самоуправства, зловживання, перешкоджання журналістській діяльності стосовно тих осіб, які відключили телеканал «Перший Незалежний», що створили журналісти?

Дякую.

СУХАЧОВ О.О. Шановний пане Анатолію! Хочу доповісти, що Державним бюро розслідувань дійсно проводяться досудові розслідування в рамках окремих кримінальних проваджень стосовно суддів Конституційного Суду

України. Водночас станом на сьогодні повідомлено про підозру лише одному з них, триває низка експертиз. За результатами проведення всіх необхідних слідчих дій буде прийнято остаточне рішення щодо вказаних справ.

Стосовно другого запитання щодо телеканалу. Якщо не помиляюся, я вже відповідав на це запитання, але повторюся. На адресу Державного бюро розслідувань не надходило жодних повідомлень, запитів, звернень від громадської організації, народного депутата або іншої особи, яка має на це право. Тому ми не маємо права коментувати рішення Ради національної безпеки і оборони України поза межами кримінального процесу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату Рудик Кірі Олександрівні, фракція політичної партії «Голос».

РУДИК К.О., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань цифрової трансформації (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»).* Прошу передати слово Осадчуку Андрію Петровичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Андрій Петрович Осадчук. Будь ласка.

ОСАДЧУК А.П., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»).* Шановний пане виконуючий обов'язки Директора ДБР! У жовтні минулого року найвищі посадові особи цієї держави публічно звинуватили Голову Конституційного Суду у скоєнні тяжких злочинів. Фракція «Голос» зі свого боку подавала відповідну заяву про вчинення злочину Головою Конституційного Суду до Офісу Генерального прокурора. Скажіть, будь ласка, станом на березень 2021 року, чи ведеться розслідування цих заяв, у тому числі й нашої? Чи є в них перспективи? Коли ви очікуєте завершення розслідування?

Дякую.

СУХАЧОВ О.О. Дякую за запитання. Дійсно, на нашу адресу надходили звернення та заяви від вашої політичної сили. Вони враховані в рамках кримінальних проваджень, здійснюється перевірка викладених фактів. Найближчим часом ми дамо результат за кількома кримінальними провадженнями стосовно дій суддів Конституційного Суду України.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату Бондарю Михайлу Леонтійовичу, фракція політичної партії «Європейська солідарність».

БОНДАР М.Л., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 119, Львівська область, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Олексію Гончаренку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Олексійович Гончаренко. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 137, Одеська область, самовисуванець). «Європейська солідарність». Шановний виконуючий обов'язки Директора ДБР! Чому ви не кажете правди? Чому вам подобається знаходитися начебто на вулиці Панаса Мирного, де вас немає? Там, як сніг випав, люди не ходили. Ви хочете знаходитися начебто в Печерському районі, бо Печерський районний суд міста Києва – це найпрогниліший суд України. І саме ДБР як найпрогниліша структура хоче звертатися до найпрогнилішого суду, замість того, щоб іти до Шевченківського районного суду міста Києва, який вже неодноразово виносив рішення про те, що те, що ви робите щодо політичних репресій, є абсолютно необґрунтованим. Тому ви й сидите на цій вулиці і робите вигляд нібито ходите на вулицю Панаса Мирного.

А запитання в мене до вас таке. Скільки разів за останній тиждень вам подзвонили Зеленський, Єрмак, Смирнов і Татаров? Будь ласка, повідомте.

СУХАЧОВ О.О. Дякую за оцінку діяльності Державного бюро розслідувань.

Щодо вашого запитання. Пане Олексію, хочу наголосити, Державне бюро розслідувань – це незалежний державний правоохоронний орган, який взаємодіє з державними інституціями, у тому числі з Офісом Президента України, з одним із заступників, який координує та співпрацює в рамках взаємодії з іншими правоохоронними органами, у тому числі з Державним бюро розслідувань.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату Вацаку Геннадію Анатолійовичу, депутатська група «Довіра».

ВАЦАК Г.А., секретар Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (одномандатний виборчий округ № 16, Вінницька область, самовисуванець). Прошу передати слово Вельможному Сергію Анатолійовичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вельможний Сергій Анатолійович. Будь ласка.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (одномандатний виборчий округ № 112, Луганська область, самовисуванець). Луганщина. Дякую вам за роботу ДБР на Луганщині. Завдяки

слідчим ДБР були виявлені вкрадене пальне та підробка документів ДСНС на Луганщині. Але лише після заяви народного депутата Олександра Сухова до ЄРДР були внесені відомості щодо бездіяльності ДСНС, голів ВЦА на Луганщині під час пожеж, які трапилися в липні та жовтні 2020 року.

Пан Пшик, начальник Головного управління ДСНС у Луганській області, заявляє, що людські жертви та сотні зруйнованих будинків – це прикра сторінка історії. Скажіть, будь ласка, коли ДБР повідомить про підозру пана Пшика, керівника Луганської обласної ВЦА Гайдая, керівника ВЦА міста Северодонецька Стрюка? Адже згідно з матеріалами ТСК відомо, що саме ці особи винні в цих пожежах і людських жертвах. Коли ви це зробите? Назвіть точну дату.

Дякую. Сергій Вельможний, Луганщина.

СУХАЧОВ О.О. Дякую за запитання. Хочу повідомити, що вказані факти не досліджувалися в рамках окремих кримінальних проваджень. Ми негайно організуємо цю роботу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату України Каптелову Роману Володимировичу (*Шум у залі*).

Гончаренко Олексій Олексійович. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Гео Лерос ставить гарні запитання. Тому прошу передати йому слово.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату Гео Леросу. Будь ласка.

ЛЕРОС Г.Б. Олексію Олександровичу, я не буду нагадувати вам, що собою являє ваш звіт. Думаю, ви запам'ятали. Наразі хочу почути від вас відповідь на таке запитання. Коли буде допитаний у рамках кримінального провадження щодо зриву спецоперації стосовно «вагнерівців» Керівник Офісу Президента України Єрмак Андрій Борисович, який несе за це відповідальність? Дякую.

СУХАЧОВ О.О. Дякую за запитання. Хочу повідомити суспільству та вам, що слідчими Державного бюро розслідувань ведеться постійна щоденна, щогодинна робота щодо вказаного кримінального провадження, у тому числі допити осіб, прізвища яких ви назвали. Тому не треба маніпулювати вказаним кримінальним провадженням. Слідство триває і ми дамо результат найближчим часом.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату України Каптелову Роману Володимировичу, фракція політичної партії «Слуга народу».

КАПТЄЛОВ Р.В., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 36, Дніпропетровська область, політична партія «Слуга народу»). Добрий день! Прошу передати слово Бакумову.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бакумов Олександр Сергійович. Будь ласка.

БАКУМОВ О.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 173, Харківська область, політична партія «Слуга народу»). Шановний пане виконуючий обов'язки Директора Державного бюро розслідувань! Хочу сказати, що на сьогодні дуже важливою є розбудова структури Державного бюро розслідувань, щоб підвищити ефективність його відповідного функціонування. У мене до вас таке запитання. Скажіть, будь ласка, в чому ви бачите першочергові завдання, які Верховна Рада за участі профільного комітету могла б вирішити, щоб допомогти Державному бюро розслідувань почати повноцінно функціонувати з новою мережевою інфраструктурою?

Дякую.

СУХАЧОВ О.О. Дякую, пане Олександрє, за запитання. Хочу повідомити, що всі завдання, які стоять перед Державним бюро розслідувань, перелічені в статті 1 Закону України «Про Державне бюро розслідувань». Ми вдячні Комітету з питань правоохоронної діяльності, у нас є щоденна жива дискусія. Я не витрачатиму на це час. Ще раз хочу подякувати комітету.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народній депутатці Констанкевич Ірині Мирославівні, депутатська група «Партія «За майбутнє».

КОНСТАНКЕВИЧ І.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (одномандатний виборчий округ № 23, Волинська область, самовисуванець). Прошу передати слово Тарасу Івановичу Батенку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тарас Іванович Батенко. Будь ласка.

БАТЕНКО Т.І., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 123, Львівська область, самовисуванець). Шановні колеги! Шановний пане виконуючий обов'язки Директора ДБР! Ми розуміємо, що Державне бюро розслідувань – це важливий правоохоронний орган, на фінансування якого з державного бюджету виділяється 2,5 мільярда гривень. Очевидно, що все українське суспільство чекає на результат діяльності цього важливого незалежного правоохоронного органу.

На веб-сайті ДБР ми бачимо, як представники управління у справах Майдану щомісяця звітують громадськості про перебіг розслідування справ Майдану. Але разом з тим ми бачимо, що це розслідування зупинилося на рівні підозр. Пане виконуючий обов'язки, коли будуть вироби і звинувачення?

Дякую.

СУХАЧОВ О.О. Дякую за запитання. Якщо ви уважно слухали мій звіт, то могли зауважити, що 26 обвинувальних актів у справах Майдану цього року направлено до суду.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату України Павленку Ростиславу Миколайовичу, фракція політичної партії «Європейська солідарність».

ПАВЛЕНКО Р.М., член Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Софії Федині.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Софія Романівна Федина. Будь ласка.

ФЕДИНА С.Р. Ви так і не дали відповіді на моє запитання: коли буде притягнуто до відповідальності Шуфрича, Кузьміна та інших представників «Опозиційної платформи – За життя» за завідомо неправдиве повідомлення про злочин у справі нібито розкрадання 100 мільярдів гривень чи доларів, в якій фігурує і президент Сполучених Штатів Америки? Це перше.

І друге. Ви кажете про справи Майдану. Є постанова Верховної Ради України, яка розглядає Революцію Гідності як вікопомну подію в історії України. У ваших документах зазначається, що Революція Гідності – це масові заворушення із застосуванням сили. То де ваша гідність? Чому ви у своїй документації суперечите постановам і рішенням Верховної Ради України? Коли нарешті за злочини проти Майдану ви притягатимете тих, хто вбивав і розстрілював майданівців? Наразі ви займаєтеся лише Тетяною Чорноволом, майданівкою, і цим самим дискредитуєте будь-яку національно-визвольну боротьбу.

СУХАЧОВ О.О. Стосовно винних осіб. Починаючи з грудня минулого року і дотепер, отримано дозволу суду на проведення спеціального досудового розслідування, що дозволить притягнути винних осіб до кримінальної відповідальності. Загалом отримано дозвіл на здійснення спеціального досудового розслідування стосовно колишніх високопосадовців, підозрюваних в організації умисних вбивств учасників акцій протесту, а саме: Голови Служби безпеки та його першого заступника, міністра внутрішніх справ та його заступника, міністра оборони, командувача внутрішніх військ, керівника столичної міліції та

інших. Робота у цьому напрямі триває. Ураховуючи те, що згадані особи не перебувають на території України, в нас не було правових підстав організувати досудове розслідування. Протягом періоду з грудня 2020 року до березня 2021 року цю справу ми зрушили з місця.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олексію Олександровичу. Ваш час для доповіді вичерпаний.

На трибуну для співповіді запрошується голова Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності Денис Анатолійович Монастирський. Будь ласка.

МОНАСТИРСЬКИЙ Д.А. Шановні колеги! Після нашої гострої дискусії щодо ДБР дозвольте сказати все-таки про його створення. У 2015 році шляхом голосування народними депутатами у цьому залі був прийнятий Закон «Про Державне бюро розслідувань». Основна філософія створення цього органу полягала в тому, щоб розділити Генеральну прокуратуру на два органи з різними функціями: орган, який здійснює розслідування (до цього це були органи Генеральної прокуратури) і орган, який наглядає за здійсненням розслідувань (ті самі органи Генеральної прокуратури). Втілення в життя цього закону, без перебільшення, відбувається складно, з великими потугами. У лютому 2016 року постановою Кабінету Міністрів було створено Державне бюро розслідувань, але лише на папері. Фактично ДБР як орган почало працювати лише два роки тому, в кінці 2018 року. Тому сьогодні у Верховній Раді ми заслухали та аналізуємо перший публічний звіт керівництва ДБР. Думаю, це добрий початок традиції щороку звітувати Верховній Раді про свою діяльність, тому що на цей орган, який має налічувати близько 1600 працівників по всій Україні, покладено надзвичайно великі повноваження.

Щодо особливості звіту хочу зазначити, що згідно з Законом «Про Державне бюро розслідувань» звіт попередньо має розглядати Рада громадського контролю ДБР. Цього року її було створено, і громадський контроль цього звіту вже відбувся. РГК ДБР позитивно схвалила звіт Державного бюро розслідувань. Звичайно, ми маємо пам'ятати, що трохи більше року тому відбулося перезавантаження ДБР як щодо правового статусу, так і щодо керівництва. І 2020 рік фактично був роком кадрового становлення ДБР – були проведені конкурси близько на 1,5 тисячі вакантних посад. І, попри це, у звіті сьогодні були представлені непогані результати роботи ДБР, я маю на увазі ті розслідування, що були. Звичайно, ми всі пам'ятаємо резонансну мить, коли вирішувалося питання передачі справ і переходу слідчих з Генеральної прокуратури, які розслідували справи Майдану, до ДБР. Ми всі переживали, щоб не були втрачені ці провадження, щоб вони не втратили свого розслідування в часі. І сьогодні ми почули, і це надзвичайно важливий факт, що в Державному бюро розслідувань було створено спеціальний підрозділ з розслідування даних проваджень. Незважаючи

на всі кадрові пертурбації, які були протягом минулого року, все-таки суттєві успіхи у справах Майдану є – 23 обвинувальних акта стосовно 28 осіб, які направлені до суду. А якщо ми приймемо закон про заочне досудове розслідування, яке є ключовим, то завершення розслідування справ Майдану до кінця цього року, на чому з цією трибуни казала Генеральний прокурор і підтвердив виконуючий обов'язки Директора ДБР, є реальним. Будемо сподіватися, так і буде. Ми обов'язково проконтролюємо, як тільки це почне відбуватися.

Також можу сказати, що нарешті запрацювало Управління внутрішнього контролю, яке почало притягувати до відповідальності самих працівників ДБР. Вже є чотири кримінальних провадження. А це означає, що механізм такого внутрішнього контролю також діє. Звичайно, ми розуміємо, що конкурують різні правоохоронні органи, і хотіли б бачити здорову конкуренцію, бо це однозначно стримує правоохоронні органи від зловживань, які відбуваються.

Важливим моментом створення Державного бюро розслідувань була і протидія катуванням. За статистикою, якщо ви подивитесь, в кінці року є завжди один показник – 0 проваджень за статтею 127 Кримінального кодексу щодо катувань. Створення такого окремого органу мало цю ситуацію докорінно змінити. Чи змінена вона зараз? Абсолютно ні, хоча на сьогодні є конкретні кримінальні провадження стосовно правоохоронців щодо катування. Це перші ластівки, які, сподіваюся, переростуть у серйозну методичну роботу, і завдяки керівнику ДБР отримають належну оцінку. У цьому контексті я хочу згадати справи Павлограда і Кагарлика, які отримали розголос на всю країну. Але, на відміну від попередніх трьох-п'яти років, ці справи сьогодні в суді, що говорить про ефективний підхід до розслідування даних проваджень. І я як голова правоохоронного комітету можу сказати, що робота ДБР є абсолютно позитивною і конструктивною.

Щодо укомплектації кадрів. Звичайно, це є одна із основних проблем. За штатним розписом кількість працівників ДБР може становити 1600 осіб. На 1 січня 2020 року штат сформований на 65 відсотків. Але на сьогодні завершується етап проведення конкурсів, і вже до 15 березня цього року штат працівників ДБР буде сформований на 81 відсоток, головною складовою якого є оперативники ДБР, що дасть можливість нарешті бути незалежними, зокрема від Служби безпеки України. А це в контексті реформи Служби безпеки має ключове питання. Тому після кадрового перезавантаження самостійні, самодостатні оперативні підрозділи ДБР з цього року нестимуть максимальну відповідальність по всіх провадженнях.

Проте в нас залишився один великий борг. На жаль, сьогодні з цієї трибуни звітує виконуючий обов'язки Директора ДБР. Я дуже сподіваюся, що в цьому році буде призначений Директор Державного бюро розслідувань, який нестиме персональну відповідальність за все, що відбувається в ДБР, тому що, як би не прискіпливо ставилися до звіту про діяльність ДБР, Олексій Сухачов на сьогодні виконує обов'язки Директора ДБР і представляє цю інституцію поки що на тимчасових засадах.

Однозначно позитивним є створення Ради громадського контролю, про яку говорили всі два роки існування Державного бюро розслідувань. І на сьогодні вже запущено дисциплінарну комісію, без якої співробітників ДБР не можна було притягнути до відповідальності. Це ганьба, коли будь-яке провадження щодо співробітників ДБР не можна було розглянути через відсутність дисциплінарної комісії. На сьогодні вона є, і це великий плюс.

Проте, попри позитивного, є дуже багато того, що потребує вдосконалення. Я вже згадував про кадрові питання. Лише за стовідсоткової доукомплектації кадрів ДБР ми зможемо говорити, що цей орган працює повноцінно, в нормальних умовах з нормальним забезпеченням. Мушу сказати, на жаль, в багатьох регіонах України приміщення, де працює ДБР, абсолютно не пристосовані для роботи слідчих, оперативників. Прошу виконуючого обов'язки Директора ДБР над цим особливо попрацювати, бо з бюджету надаються можливості, у тому числі й на ремонти приміщень. Прохання протягом поточного року закрити це питання, щоб ми до цього більше не поверталися.

Питання взаємодії з громадськістю також є одним із таких, що потребує однозначного покращення. Сьогодні народні депутати ставили ті запитання, які хвилюють громадські організації, з якими звертаються до комітету, і вони потребують однозначного доопрацювання. Прошу звернути увагу на неправомірне засекречування своїх документів, присвоєння грифу «ДСК», ненадання комітету необхідної інформації в повному обсязі на запити.

Хочу сказати, зараз створюється новий орган – Бюро економічної безпеки. І там питання кримінального аналізу мають бути на першому місці. Ви повинні тут бути попереду, тому що є на вістрі протидії організованій злочинності. Методики *SOC* та *IoC* з протидії тероризму мають бути використані в роботі ДБР.

Загалом комітет схвалив роботу ДБР і пропонує прийняти звіт до відома.
Дякую вам за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо, Денисе Анатолійовичу.

Шановні колеги, переходимо до виступів від депутатських фракцій і груп. Відповідно до регламенту в нас на це відведено до 21 хвилини. Прошу записатися на виступи.

Слово надається народному депутату Євтушку Сергію Миколайовичу, фракція політичної партії Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина».

Власенко Сергій Володимирович. Будь ласка.

ВЛАСЕНКО С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Дякую. Шановний пане головуєчий! Прослухавши звіт, мені згадалася цитата видатного українського сатирика Михайла Михайловича Жванецького: «К сожалению, мы так

и не услышали начальника транспортного цеха». Ми прослухали звіт виконуючого обов'язки, а не Директора Державного бюро розслідувань, як це передбачається Законом «Про Державне бюро розслідувань». Те, що й досі в цьому органі функції очільника виконує виконуючий обов'язки, є абсолютно неправильним і неприпустимим.

Тут багато говорилося про мету створення Державного бюро розслідувань. Ми хотіли створити Державне бюро розслідувань подібне ФБР. Чи стало за два роки ДБР українським ФБР? Очевидно, що ні. Тому що показники роботи Державного бюро розслідувань мали бути не лише в цифрах, які ми сьогодні бачили на своїх екранах, а і в реальній ефективній роботі – зменшення корупції, злочинності, правопорушень, які мають розслідувати слідчі і детективи Державного бюро розслідувань. На жаль, цього не відбувається.

А пам'ятаєте, які були реляції, коли обирали першого Директора ДБР? Обирали його на так званому незалежному конкурсі за участі міжнародних експертів, казали, що це є панацея, що все буде супер і ДБР запрацює. А сьогодні щодо діяльності лунають здебільшого критичні питання, критичні оцінки, критичні зауваження, і це справедливо. То, може, давайте скажемо чесно і справедливо, що пройшов час міжнародних експертів, треба шукати в Україні чесних, порядних слідчих, чесних, порядних членів комісій, треба шукати українських людей, які зацікавлені в тому, щоб правоохоронна система була чесною, незалежною, ефективною і справедливою? Давайте скажемо, що гасло «Звільнимо всіх старих, наберемо всіх нових» уже не працює. Давайте скажемо, що руйнація правоохоронної системи і «створення» на її руїнах нових органів – це все абсолютно непрацююча історія, і саме тому ми маємо такий стан боротьби із злочинністю, як зараз, маємо таке критичне ставлення до діяльності Державного бюро розслідувань. Але наступний звіт я хотів би почути від Директора ДБР.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергію Володимировичу.

Слово надається народному депутату України Костенку Роману Васильовичу, фракція політичної партії «Голос».

КОСТЕНКО Р.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Прошу передати слово Устіновій.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександра Устінова. Будь ласка.

УСТІНОВА О.Ю., член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги! Щойно ми почули від виконуючого обов'язки Директора ДБР дуже помпезний звіт про діяльність

даного органу, який вчора був також презентований і на засіданні правоохоронного комітету. Нам розказують, що їм не вистачає приміщень, обладнання, людей, які прийшли б і почали працювати. А ви знаєте, яка в ДБР початкова зарплата, якщо ти туди прийшов лейтенантом? Від 40 тисяч гривень, і це без всіх надбавок, премій і таке інше. Реальна зарплата становить 50-60 тисяч гривень і вище. Це у 1,5 рази вище, ніж у народного депутата. І нам кажуть, що в них недостатнє фінансування, їм всього мало.

А знаєте, які справи найбільше розслідує ДБР? Учора, на засіданні комітету, виконувач обов'язків Директора сказав, що 40 відсотків від усіх справ – це підозра у самовільному відході із військової частини. Тобто всі ці «лейтєхи», оперативники, слідчі розслідують те, як хлопці самовільно залишають військову частину, щоб піти купити кока-колу. Вибачте, нам що, потрібен такий величезний правоохоронний орган, з величезними зарплатами, який розслідує самоволку? Орган, який мав би розслідувати корупцію, розслідувати справи державних службовців, реально розслідує самоволку.

Учора, під час презентації на засіданні комітету, були названі найрезонансніші справи Державного бюро розслідувань. Перша справа була щодо вимагання хабара у розмірі 100 тисяч доларів. Коли я запитала, чому порушили підслідність, чому не НАБУ розслідує цю справу? Мені сказали, що насправді був хабар у розмірі 10 тисяч доларів. Виявляється, першої резонансної справи вже немає.

Другу справу щодо вимагання хабара у розмірі 80 тисяч доларів розслідує Національна поліція. Тобто в нас найтоповіші, резонансні справи ДБР розслідують або інші, або помилилися в десять разів щодо суми хабара.

Далі. У звіті діяльності Державного бюро розслідувань, я не жартую, зазначається, що його досягненням є зростання на 10 тисяч підписників у *Facebook*. Це не жарт. Ви уявляєте, щоб ФБР хвалилося депутатам, громадськості, що вони у *Facebook* мають плюс 10 тисяч підписників.

Мені, чесно кажучи, соромно за такий звіт. Коли створювалася найбільша «махіна», яка мала би розслідувати всі непідслідні НАБУ злочини, розслідувати злочини чиновників, державних службовців, зараз займається розслідуванням самоволки хлопців. У мене лише один висновок щодо цього звіту, скажу мовою оригіналу: «Если нет конкретных дел, не спасет пиар-отдел». Можна дуже багато писати красивих звітів, але нам потрібні реальні справи.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату Шахову, депутатська група «Довіра».

ШАХОВ С.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування (одномандатний виборчий округ № 114, Луганська область, самовисуванець). Луганщина, депутатська

група «Довіра». Я вимагаю мій виступ вважати запитом від народних депутатів Лукашева, Шахова, Вельможного, Сухова щодо Луганської області.

Шановні колеги, неодноразово я з цієї трибуни виступав і, слава Богу, нарешті нас почули. Руслан Горбенко правильно сказав, що вже порушені кримінальні провадження, але не всі. Проти чиновників було порушено 120 кримінальних проваджень, які були направлені до ДБР, а воно потім відправило в Северодонецьк, Головному управлінню Національної поліції в Луганській області, а також на місця, щоби Гайдуй, тобто Гайдай – голова військово-цивільної адміністрації Луганської області, керував ними і вказував, що робити. Сьогодні в Луганській області є одна людина – цар, який керує силовими структурами, прокуратурою, правоохоронними органами, всіма департаментами. Прошу звернути увагу і дати тут, у залі, відповідь щодо того, що зробило ДБР.

Стосовно лісу на сьогодні надходять від наших волонтерів звіти про те, що ліс вивозиться вагонами, під виглядом згорілого лісу вирубують «зеленку». На сьогодні згоріло 50 тисяч гектарів лісу, області нанесено збитків на суму 22 мільярди гривень. В області екологічна, техногенна катастрофа. Скільки це відбуватиметься? Я про це кажу не тому, що там поховані мої батьки, діди, які проливали за це кров. Я печуся за всіх людей Донбасу.

Також прошу звернути увагу на голову Попаснянської міської військово-цивільної адміністрації, якого призначив Гайдай. Там на сьогодні аморальна, депресивна зона, грабують мільйонами гривень. Просимо розслідувати.

Головою військово-цивільної адміністрації міста Северодонецька Стрюком вкрадено 465 мільйонів гривень, головою військово-цивільної адміністрації міста Лисичанська вкрадено 260 мільйонів гривень, шахтарський дитячий садок на 100 місць закривають. Люди обурюються, звертаються до чиновників. Скажіть, що відбувається в області? На ремонті доріг вкрадені мільярди.

Також просимо розслідувати справи щодо екологічного фонду – 360 мільйонів гривень, про які казав народний депутат від Луганщини Руслан Горбенко, які нібито пішли на висадку лісів. Лісів немає, гроші вкрали, ніхто нічого не розслідує, усім байдуже. Води немає, інфраструктуру повністю зруйновано, і всім начхати. Прошу негайно дати відповідь на те, що зроблено по 120 кримінальних провадженнях, порушених за фактом вчинення злочинів у Луганській області. Скільки можна про це кричати з цієї трибуни? *(Оплески)*.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату Бакумову Олександрові Сергійовичу, фракція Політичної партії «Слуга народу».

БАКУМОВ О.С. Шановний головуючий! Шановні колеги! Шановний український народ! Ми не повинні забувати, що Державне бюро розслідувань – це правоохоронний орган, принципами діяльності якого є верховенство права, законність і неупередженість.

Сьогодні в цьому залі було багато політичних заяв і звинувачень стосовно того, що Державне бюро розслідувань, його структурні підрозділи, десь не

впоралися зі своїми завданнями, неправильно розслідують певні кримінальні провадження, зобов'язані комусь повідомити про якусь підозру. Але розкидатися такими гаслами в парламенті – це деструктивно і неправильно.

Я пропоную оцінити те, чи здатне Державне бюро розслідувань, як інституція, виконувати в цих умовах свої функції і повноваження, приймаємо ми звіт його діяльності чи не приймаємо. Я готовий сказати, що за два роки роботи Державного бюро розслідувань ця державна інституція відбулася. У нас є багато запитань до її функціонування, але вона відбулася. Комітети вдячні за те, що Державне бюро розслідувань підтримує постійну комунікацію з ними. Ми їх підтримуємо в запровадженні нових законодавчих новел, які спрощують їх роботу, роблять її ефективнішою.

На сьогодні є питання стосовно очільника Державного бюро розслідувань. І ми також підтримуємо заклики колег про те, що наступний звіт має бути представлений саме Директором Державного бюро розслідувань.

Ми можемо ставити питання про розширення в майбутньому підслідності, адже назва Державного бюро розслідувань провокує на те, щоб воно розслідувало всі відповідні злочини. На сьогодні воно обмежується злочинами, які вчиняють особи, уповноважені на виконання функцій держави або місцевого самоврядування. Я впевнений, що разом ми зможемо в подальшому удосконалити роботу Державного бюро розслідувань, зробити її ефективнішою. Дякую всім працівникам Державного бюро розслідувань за роботу (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається Олексію Олексійовичу Гончаренку, фракція політичної партії «Європейська солідарність».

ГОНЧАРЕНКО О.О. «Європейська солідарність». Шановні друзі! У мене була можливість поставити запитання виконуючому обов'язки. Я запитав, скільки разів йому дзвонили Зеленський, Єрмак, Смирнов, Татаров. І він підтвердив про наявність контакту з заступником голови Офісу Президента, який контролює правоохоронні органи. До речі, в мене було ще одне право на запитання, але я його передав Гео Леросу, який поставив запитання не досить жорстко.

Шановний пане Сухачов, ви маєте працювати незалежно, а не в координації з Офісом Президента. Ви на всю країну сказали, хто насправді керує ДБР. За такою логікою ви могли сюди не приходити, а для доповіді прислати смартфон Татарова, і ми поклали б його тут, на трибуні, біля мікрофону. Зеленський казав, що в нас буде суд у смартфоні. То тепер ДБР у смартфоні. Суд у смартфоні Смирнова, ДБР у смартфоні Татарова. Ось так ми живемо і працюємо. Тому і результати такі.

Я хочу сказати, що Державне бюро розслідувань перетворилося на «державне бюро переслідувань» політичної опозиції до діючої влади. Ось вона, реальність, і з цим неможливо сперечатися. Ми хотіли створити українське ФБР,

а створили українське КДБР, яке працює за лекалами КДБ. Така реальність є абсолютно неприйнятною.

Пане Сухачов, хочу звернутися до вас. Ви офіцер, служили в СБУ, в зовнішній розвідці. Як ви дивитеся своїм колегам в очі сьогодні після злиття справи «вагнерівців», яку готували ваші колеги – офіцери Служби безпеки, Головного управління розвідки Міністерства оборони? Злили, і ніхто це не розслідує, ви це не розслідуєте. Навіщо Бурбу, очільника Головного управління розвідки Міністерства оборони, позбавляти прикриття і держохорони? Щоб до нього дотягнулися російські спецслужби? Як ви дивитеся колегам в очі, як пояснюєте, чому цього не розслідуєте?

Шановні друзі, те, що в нас відбувається – повна деградація надзвичайно важливих інституцій, використання їх, як засобів політичного впливу і тиску, ручне управління всім цим з боку Офісу Президента – це катастрофа.

Володимире Зеленський, не треба нікого сюди присилати. Приходьте самі і відповідайте за свої ДБР, Генеральну прокуратуру, правоохоронні органи, яких ви обсадили своїми друзями. Ганьба!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, відповідно до частини четвертої статті 51 Регламенту Верховної Ради України (цитую): «Народний депутат або представник депутатської фракції, депутатської групи, на адресу яких були виголошені образливі слова, може звернутися до головуючого на пленарному засіданні з вимогою надання слова для репліки» (*Шум у залі*). Ще раз кажу, у виступі не було образливих слів. В іншому разі я вимушений буду звернутися до регламентного комітету з тим, щоб притягнути до відповідальності пана Гончаренка за використання образливих слів (*Шум у залі*).

Шановні колеги, давайте перестанемо займатися тим, що в усьому світі називається зловживанням, і перейдемо до нормальної роботи Верховної Ради. Я вам процитував норму Регламенту.

Слово надається народній депутатці Славицькій Антоніні Керимівні, фракція політичної партії «Опозиційна платформа – За життя».

СЛАВИЦЬКА А.К., член Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Прошу передати слово Мамці Григорію Миколайовичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Григорій Миколайович Мамка. Будь ласка.

МАМКА Г.М., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановні народні депутати! Можна довго сперечатися, але необхідно зрозуміти для себе

звичайну річ: що від нас в залі залежить на 70 відсотків робота будь-якого правоохоронного органу. Дійсно, п'ять років – стаж невеликий. Але кожен має згадати і про себе. Коли в цьому залі понад рік тому всі добросовісно натискали зелені кнопки, удосконалюючи роботу Державного бюро розслідувань, хтось думав, про роботу цього правоохоронного органу? Ні. Чому? Зверніть увагу, вперше в історії законом знімають з посади Директора ДБР і його заступників. Це вірно? Ні. Ви дали квоту і довіру Президенту, Офісу Президента, – призначити виконуючого обов'язки Директора ДБР, і два місяці, щоб запустити комісію щодо відбору кандидатур на посаду очільника Державного бюро розслідувань. На жаль, і досі це не запустилося. Можна говорити про абсолютно всі речі. Але якщо вже прийняли зміни до закону щодо зняття з посади, то необхідно включатися в процес. Причина дуже проста: Міністерство закордонних справ каже, що немає фахівців-міжнародників, які можуть брати участь у цій комісії. Уже понад рік відбувається це знущення з боку міжнародних партнерів. Наразі є законопроект про те, щоб зобов'язати Кабінет Міністрів надати трьох представників, з тим щоб запустити роботу комісії щодо відбору кандидатур на посаду керівника ДБР.

А тепер треба сказати, що ви так удосконалили роботу Державного бюро розслідувань, що забули про історію його створення. Державне бюро розслідувань було створено п'ять років тому. І першими мали бути створені слідчі підрозділи. Але понад рік створення підрозділу оперативних співробітників було просто заблоковано, їх набір почався через півтора року. На даний час відсутній експертний заклад, який повинен проводити дослідження для, зверніть увагу, повного, об'єктивного розслідування подій. Його немає. Можна говорити про сухі цифри, але треба починати з себе: включати до розгляду законодавчі ініціативи, брати активну участь у виборі керівника, а вже потім питати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату Лубінцю Дмитру Валерійовичу, депутатська група «Партія «За майбутнє».

ЛУБІНЕЦЬ Д.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій у Донецькій, Луганській областях та Автономної Республіки Крим, міста Севастополя, національних меншин і міжнаціональних відносин (одномандатний виборчий округ № 60, Донецька область, самовисуванець). Шановна президіє! Шановні народні депутати! Шановні громадяни України! Шановний Олексію Олександровичу! Мені як народному депутату, представнику депутатської групи «Партія «За майбутнє» випала честь дати невеликий висновок вашому сьогоднішньому звіту.

Олексію Олександровичу, я вас дуже прошу послухати мене.

Шановні колеги, прошу не заважати виконуючому обов'язки слухати те, що кажуть народні депутати.

Безумовно, є позитив. Хочу сказати, що сьогодні вперше в парламенті ми заслухали звіт про діяльність ДБР. Як би ми до цього не ставилися, але досі ніхто перед нами не звітував. Це перше.

Друге. Ми всі маємо зрозуміти, що попередній парламент голосував за створення ДБР саме як органу, який насамперед повинен боротися з корупцією. Усі злочини, які не відносяться до НАБУ, автоматично мають розслідуватися ДБР. Суспільство чекає результатів у вигляді тюремних строків конкретних корупціонерів. І ми, депутати-мажоритарники, які безпосередньо працюють з людьми, звертаємо на це вашу увагу. Бо суспільство ще має довіру, в тому числі до вашого органу і до вас. Але якщо не буде конкретних результатів, довіра втратиться.

Третє. Щодо співробітників. Створюючи орган...

Олексію Олександровичу, прошу дослухати мене.

Створюючи орган, ми заклали заробітну плату особового складу ДБР набагато вищу, ніж в інших правоохоронних підрозділах, що дає можливість набирати найкращих. Наразі є 65 відсотків особового складу. Це надзвичайно низький показник. Ми очікуємо, що в найближчі місяці ви як виконуючий обов'язки Директора ДБР зробите все, щоб структурний підрозділ був набраний на 100 відсотків, були створені умови для їхньої роботи, і вони почали показувати результати.

Як казали колеги, ми дякуємо, що ви до нас прийшли і прозвітували про діяльність ДБР. Ми очікуємо, що через рік цю позитивну практику буде продовжено, і тут вже звітуватиме не виконуючий обов'язки з обмеженими повноваженнями та обмеженим штатом, а Директор ДБР, який нестиме відповідальність перед народними депутатами. Є над чим працювати.

А народним депутатам вкотре хотів би сказати, що з корупцією мають боротися ДБР і парламент разом.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, розгляд звіту виконуючого обов'язки Директора Державного бюро розслідувань завершено. Давайте подякуємо виконуючому обов'язки за участь у пленарному засіданні Верховної Ради України (*Оплески*).

Вельмишановні колеги, в нас залишилося 5 хвилин до оголошення перерви. У зв'язку з цим є декілька варіантів розвитку подій.

Перший варіант. Почнемо розгляд наступного питання і можемо продовжити засідання ще на 15 хвилин, щоб завершити розгляд.

Другий варіант. Можемо проголосувати за незначні питання, які є, щоб вкластися в цих 5 хвилин.

Як ви скажете? Оголошуємо перерву вчасно, а зараз проведемо голосування? Добре.

Прошу увімкнути мікрофон Сергія Віталійовича Бабака. У нього є питання.

БАБАК С.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановний головуючий! Шановні колеги! Ми просимо зараз розглянути законопроект [№ 3759](#). Комітет рекомендує без обговорення відправити його на доопрацювання. З усіма фракціями погоджено, що за цю пропозицію буде проголосовано, і ми в такий спосіб звільнимо поле для розгляду наступних законопроектів, які врегулюють цю проблему.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, немає заперечень, щоб зараз відправити на доопрацювання законопроект № 3759? Немає.

Тоді я ставлю на голосування пропозицію комітету про повернення суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про освіту» щодо посилення відповідальності за порушення академічної доброчесності» (№ 3759).

Нагадую, наше голосування відбувається шляхом натискання сенсорної кнопки і кнопки вашого вибору голосування.

Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 277.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, у нас є кілька питань щодо перейменування населених пунктів (*Шум у залі*). Ні?

Колеги, є законопроекти, які пропонується відправити на доопрацювання. Я їх називатиму, а ви казатимете, чи готові приймати рішення щодо них.

Чи готові ви відправити на доопрацювання проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо додаткових гарантій прав педагогічних та науково-педагогічних працівників під час дії карантину або обмежувальних заходів, пов'язаних із поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19)» ([№ 3033а](#)) та альтернативний законопроект [№ 3033а-1](#)? (*Шум у залі*). Не хочете. Добре.

Далі. Пропонується проект Закону «Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні» ([№ 4303](#)) та альтернативні законопроекти [№ 4303-1](#), [№ 4303-2](#) відправити на повторне перше читання. Голосуємо, так?

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію комітету про направлення проекту Закону «Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні» (№ 4303) та альтернативних законопроектів № 4303-1, № 4303-2 на повторне перше читання.

Готові голосувати? Ще раз нагадую, не забувайте про сенсорну кнопку. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 288.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, пропонується повернути суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про автомобільний транспорт» ([№ 4169](#)). Немає заперечень? Не хочете? Пропонується відправити його суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання, щоб розвантажити Раду. Добре?

Отже, ставлю на голосування пропозицію комітету повернути суб'єкту права законодавчої ініціативи проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про автомобільний транспорт» ([№ 4169](#)) на доопрацювання. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 280.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, оголошується перерва до 12.30. Прошу о 12.30 бути в залі, будемо розглядати важливі законопроекти. Дякую.

(Після перерви)

Веде засідання заступник Голови Верховної Ради України **КОНДРАТЮК О.К.**

ГОЛОВУЮЧА. Добрий день, шановні народні депутати! Продовжуємо нашу роботу. Прошу народних депутатів зайти до сесійного залу, зайняти свої робочі місця і обов'язково вдягнути захисні маски. Пам'ятайте, на нас всі дивляться. Прошу відповідально ставитися до цього. Прошу представників засобів масової інформації також дотримуватися маскового режиму. Дуже дякую.

Шановні народні депутати! Вашій увазі пропонується проект Закону «Про обчислення часу в Україні» ([№ 4201](#)) та альтернативний законопроект [№ 4201-1](#).

Автори законодавчої ініціативи пропонують розглянути це питання за скороченою процедурою. Прошу підтримати та проголосувати за цю пропозицію. Не забуваємо натискати сенсорну кнопку.

«За» – 187.

Рішення прийнято.

До слова запрошується народний депутат України Стефанчук Руслан Олексійович. Будь ласка.

СТЕФАНЧУК Р.О., Перший заступник Голови Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Добрий день, вельмишановні колеги! Написання представленого вашій увазі законопроекту було обумовлено кількома причинами.

Перша причина. Відповідно до Конституції України питання стосовно одиниці часу та обчислення часу встановлюються та регулюються виключно законами України. На сьогодні це регламентується постановами Кабінету Міністрів України, що є неправильно.

Друга причина. Відповідно до всіх досліджень, які проводилися в Україні та за її межами, сезонне переведення стрілок годинника негативно позначається на здоров'ї людини, яке відповідно до статті 3 Конституції України є вищою соціальною цінністю. Тому основною ідеєю є скасування сезонного переведення стрілок годинника.

Третя причина. Спростування міфу про те, що даний законопроект спрямований на дотримання якоїсь економії. На моє звернення до всіх академій, міністерств було отримано підтвердження, що жодних розрахунків, які давали б можливість і підстави стверджувати, що це приводить до якоїсь економії, не проводилося ні в Україні, ні за її межами.

Четверта причина, що стало предметом цього законопроекту: Європейський парламент також підтримав ідею скасування сезонного переведення годинника з 2021 року. Таке рішення було ухвалено за результатами онлайн-голосування в країнах ЄС.

Крім цього, хочу навести ще один аргумент. Нам потрібно встановити єдиний київський час на всій території України, включаючи тимчасово окуповані території. Тому що, як ви знаєте, окупант на тимчасово окупованих територіях встановив московський час.

Головна ідеологія цього законопроекту – поширити природний для України зимовий час +2 години, який відповідає поясному часу, та відмовитися від подальшого переведення стрілок годинника, тому що це суперечить цілій низці питань, пов'язаних з життям і здоров'ям людини.

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо.

Для представлення альтернативного законопроекту № 4201-1 до слова запрошується народний депутат України Соболев Сергій Владиславович. Будь ласка.

СОБОЛЄВ С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія *Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»*). Шановні колеги! У чому ці законопроекти схожі і чим вони різняться? Так, дійсно, Кабінет Міністрів не має права регулювати, бо згідно з Конституцією і законами України це має врегулювати парламент відповідним законом. Тут усе правильно. А далі починаються відмінності.

Перше. Що таке «київський час»? Це було зрозуміло, коли були московський час, владивостоцький час, київський час. В Україні немає часових поясів, у нас є єдиний український час, і саме це визначає наш законопроект. Він

не київський, не львівський, не донецький, а український. І це є практика всіх держав, де є єдина часова зона.

Друге. У нашому законопроекті чітко визначено, що обчислення часу відбувається відповідно до всесвітнього координованого часу +2 години, чого, на жаль, немає в попередньому законопроекті.

Третє. Ми підписали Угоду про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, де передбачили синхронізацію всіх змін, які відбуваються. Якщо директивою Європейського Союзу визначено, що 2021 рік є перехідним, нашим законопроектом саме це і встановлюється. Це означає, що на майбутнє ми так само відмовляємося від переходу на літній або зимовий час, але починаючи з осені 2021 року. Тобто український час – це +2 години за міжнародною шкалою.

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо, пане Сергію.

До слова запрошується співдоповідач – голова підкомітету Комітету з питань економічного розвитку Колтунович Олександр Сергійович. Будь ласка.

КОЛТУНОВИЧ О.С. Дякую. Питання метрології, стандартизації і таке інше відносяться до підзвітності нашого економічного комітету. Комітет 17 лютого 2021 року розглянув проект закону № 4201 за авторства Стефанчука Руслана Олексійовича та альтернативний законопроект № 4201-1 за авторства Соболева, Івченка.

Хочу звернути увагу на ключові позиції і ситуацію, що зараз відбувається в країнах Європейського Союзу. У березні та протягом найближчих кількох місяців країни Європейського Союзу перейдуть на єдиний час, у них не буде літнього, зимового часу. Тому законодавча ініціатива депутатів є логічною і доречною хоча б з тієї точки зору, що ми йдемо в ногу з часом.

Є відмінності і зауваження, які дали Головне науково-експертне та Головне юридичне управління Апарату Верховної Ради України. Міністерство економічного розвитку і торгівлі звертає увагу на те, що треба дочекатися переходу країн Європейського Союзу, хоча Європейський Союз вже має відповідне рішення і доручення щодо цього. Тобто всі формальні вимоги виконані.

Комітет ухвалив рішення рекомендувати Верховній Раді України за результатами розгляду в першому читанні прийняти за основу законопроект № 4201, а законопроект № 4201-1 відхилити.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, шановний голово підкомітету.

Чи є необхідність в обговоренні? Є. Прошу записатися на виступи: два – за, два – проти.

До слова запрошується Герус Андрій Михайлович, фракція «Слуга народу».

ГЕРУС А.М., голова Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дякую. Дуже важливий законопроект. Прошу його підтримати та проголосувати.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Дуже влучно сказали. Правда, не уточнили, який саме підтримуєте. Будемо здогадуватися.

До слова запрошується народний депутат Павло Бакунець, група «Довіра». Будь ласка.

БАКУНЕЦЬ П.А., член Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування (одномандатний виборчий округ № 122, Львівська область, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Львівщина, депутатська група «Довіра». Шановна пані головуєча! Шановні народні депутати! Однозначно, в країні, яка воює на сході з агресором, бореться всередині з коронавірусом, має велику прогалину в судовій реформі, найважливішим є переведення стрілок годинника. Звичайно, цей законопроект є абсолютно нормальним. Однак у нашій державі є важливіші завдання, аніж просто переведення стрілок годинника. Ми можемо прийняти цей законопроект за основу з доопрацюванням. Але, вважаю, ніж переводити стрілки годинника, краще перерахувати кошти до бюджетів органів місцевого самоврядування, маю на увазі збільшити їм податкову базу, аби місцеве самоврядування мало можливість спрямовувати кошти на освіту, культуру чи дороги. Ми можемо зробити хоча б крок назустріч завершенню децентралізації, тим самим, дійсно, переведемо годинники розвитку наших громад.

Законопроект щодо переведення в країні стрілок часового годинника, вважаю, не є основним, не на часі. Звертаюся до керівництва Верховної Ради з проханням ставити в порядок денний важливіші законопроекти, аніж такі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Думаю, фракція монобільшості почує ваш заклик ставити в порядок денний актуальніші питання.

До слова запрошується Вадим Івченко, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

Іван Крулько? Будь ласка.

КРУЛЬКО І.І., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина» підтримуватиме законопроект № 4201-1 за авторства нашого колеги по фракції Сергія Соболева. У чому різниця між двома законопроектами? Начебто безневинний законопроект у розрізі виконання резолюції Європейського Союзу – про те, що ми не будемо переходити на літній або зимовий час. Усе тут добре, але є одне «але», як і в кожній справі. Якщо приймемо

законопроект № 4201, тоді, не перейшовши на літній час, матимемо однаковий час з Москвою. Якщо приймемо законопроект № 4201-1, слідуватимемо європейській директиві повністю, будемо її виконувати, будемо ближче до Європейського Союзу, а не до Москви. Ось у чому різниця. Тому, коли подаються такі безневинні і начебто правильні, на перший погляд, законопроекти, треба дивитися, а в чому ж полягає їх суть.

Позиція фракції «Батьківщина» полягає в чіткому слідуванні директиві Євросоюзу. Відповідно до цієї директиви 2021 рік є перехідним роком, всі країни мають привести своє внутрішнє законодавство відповідно до норм директиви Європейського Союзу. Тому Україні краще не переходити на зимовий час, а залишитися в одному українському часовому поясі, бо в нас немає київського, ужгородського чи луганського часового поясу, і бути ближче до Європейського Союзу, куди ми інтегруємося відповідно до Конституції України.

Гасло має бути «Геть від Москви!», а не «Ближче до Москви!». Ось у цьому є проукраїнська державницька позиція.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

До слова запрошується Тарас Батенко, група «Партія «За майбутнє». Будь ласка.

БАТЕНКО Т.І. Шановна президіє! Шановні друзі! Шановний Руслане Олексійовичу! Давайте гасло Хвильового «Геть від Москви!» продовжимо словами «Геть від московського часу!». Альтернативою московському часу може бути лише київський час, час Київської Русі. Тому законопроект не про чотири слова, а про людей і для людей. Я сказав би більше, він стосується кожної живої істоти, яка має біологічний годинник.

Очевидно, що ми серйозно підходимо до цього питання, тому що питання часу в історії завжди викликало великі дискусії, починаючи від введення григоріанського календаря в 1582 році, коли дискусія розтягнулася на сторіччя і завершилася лише на початку ХХ століття. Переведення стрілок годинника за часів Першої світової війни також викликало велику дискусію. Українська РСР лише з 1981 року використовує літній і зимовий час.

У 80-х роках сумнівна економія електроенергії показала економію електроенергії лише на 1 відсоток. Зараз це більше медичне питання. Медики б'ють на сполох, тому що перехід з літнього на зимовий час виявився болісним для більшості людей, оскільки біологічний годинник не може миттєво переключитися. Медики констатують збільшення кількості викликів швидкої до тих, хто страждає від серцево-судинних хвороб і таке інше.

Тому, друзі, я вважаю, ми можемо дискутувати про час, але альтернативою московському, нью-йоркському часу може бути лише київський час на всій території України. І тут немає питання щодо регіональних часів, що ми

ретельно проаналізували. Питання робочого часу завжди може унормовуватися корегуванням у різних куточках України тим чи іншим підприємством.

Депутатська група «Партія «За майбутнє» однозначно підтримуватиме це питання з подальшим доопрацюванням до другого читання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

До бурхливої дискусії доєднується Степан Кубів, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

КУБІВ С.І. Шановна президіє! Шановні колеги! Хочу наголосити на такому.

Перше. «Європейська солідарність» підтримуватиме законопроект № 4201 щодо скасування літнього часу. Я дякую і Сергію Соболеву, і Руслану Стефанчуку за ініціювання цих проектів законів, тому що скасування літнього часу впливає на здоров'я людей, особливо дітей і людей похилого віку.

Друге. Я абсолютно погоджуюся з тезою, що скасування літнього часу на території України повинно відбуватися максимально синхронно і з відповідними змінами на території ЄС, які будуть проведені до 1 квітня. Тоді між першим і другим читаннями ми визначимося в однозначності. Тут немає, що це чітко «московський час» чи будь-який інший. У законопроекті № 4201, який був підтриманий комітетом, чітко обумовлені всі правильні речі.

І третє. Відповідно до Конституції України в законопроекті № 4201 надано визначення абсолютно сумісних понять з Конституцією України.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Володимир Цабаль, фракція «Голос». Будь ласка.

ЦАБАЛЬ В.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Фракція «Голос». Шановні колеги! Безумовно, фракція «Голос» підтримує обидва законопроекти. Перехід на літній час – це анахронізм, який відбувся 110 років тому, коли люди користувалися свічками, на електроенергію витрачалися основні кошти. Його треба відмінити. У сучасному світі перехід на літній час має негативний вплив на здоров'я людини – збільшення на 8 відсотків випадків інсульту. Цей показник значно гірший, ніж потенційна економія.

Тому ми закликаємо підтримати законопроект. Законопроект, поданий фракцією «Батьківщина», має свої плюси – наприклад, синхронізація з Європою і посилення на конкретні нормативи. Але ці речі можна врахувати до другого читання.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Хто хоче виступити з мотивів?

Олександр Колтунович, «Опозиційна платформа – За життя». Будь ласка.

КОЛТУНОВИЧ О.С. Шановні колеги! Я хотів би додати кілька важливих моментів.

Перше. Насамперед ми маємо розуміти, що в Європейському Союзі як був свій європейський часовий пояс, так і залишається. Російська Федерація, наші сусіди, також відмовилася від переходу на літній і зимовий час, і в них так само свій час як був, так і залишається. Ідеться про те, що ми фактично наздоганяємо усіх наших сусідів і скасовуємо опцію щодо переходу на зимовий і літній час.

Однак я хотів би звернути увагу, що в даних законопроектах міститься ряд неузгоджень, які необхідно прибрати між першим і другим читаннями, щоб в останню неділю березня не переходити і не додавати знову рік по часу. Треба оперативно це вирішити через поправки. Це перше.

Друге. Я все-таки погоджуюся з колегами щодо пріоритетності. Якщо ви подивитеся всі супровідні документи, то соціально-економічний плюс від даних законопроектів нульовий, вони не впливають ні на бюджет, ні на фінанси. Ми також виступаємо за підтримку економічних законопроектів, які впливають на економіку і...

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Усі висловилися з даного питання, можемо переходити до голосування. Прошу зайняти свої робочі місця.

Отже, рішення профільного комітету – прийняти даний законопроект [№ 4201](#) за основу.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про обчислення часу в Україні» (№ 4201) за основу. Прошу голосувати.

«За» – 277.

Рішення прийнято.

Шановні народні депутати, відповідно до частини другої статті 116 Регламенту Верховної Ради України ставлю на голосування пропозиція про скорочення наполовину строків подачі пропозицій і поправок до законопроекту № 4201 під час його підготовки до другого читання. Прошу голосувати.

«За» – 247.

Рішення прийнято.

Руслане Олексійовичу, ви будете продовжувати нашу роботу?

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, дякую за підтримку законопроекту за мого авторства.

Наступне питання – проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та деяких законів України щодо відновлення роботи Вищої кваліфікаційної комісії суддів України» ([№ 3711-д](#)). Це повторне перше читання. Проект доопрацьований та наданий за поданням комітету від 02.02.2021 року.

Перед тим, як запросити доповідача на трибуну, я прошу вашої згоди на розгляд цього проекту за скороченою процедурою.

Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 222.

Рішення прийнято.

Я запрошую до слова голову Комітету з питань правової політики Костіна Андрія Євгеновича.

Оскільки він виступатиме і від комітету, і від авторів, прошу дати йому 4 хвилини.

КОСТІН А.Є., голова Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Сьогодні ми розглядаємо дуже важливий законопроект, який стосується відновлення роботи Вищої кваліфікаційної комісії суддів України. Комітет Верховної Ради України з питань правової політики розглянув на своєму засіданні 27 січня 2021 року проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та деяких законів України щодо діяльності Верховного Суду та органів суддівського врядування», який був доопрацьований у комітеті відповідно до постанови Верховної Ради України від 5 листопада 2020 року.

Законопроект доопрацьовано з метою приведення положень законодавства України у відповідність із рішеннями Конституційного Суду України від 18 лютого та 11 березня 2020 року.

Крім того, під час доопрацювання були враховані зауваження та пропозиції народних депутатів України, Європейської комісії «За демократію через право» (Венеціанська комісія), висловлені у висновку від 9 жовтня 2020 року, а також спільні рекомендації, надані програмою *USAID* «Нове правосуддя» та проектом ЄС «Право-Justice».

Проектом закону передбачається внесення змін до законів України: «Про судоустрій і статус суддів», «Про Вищу раду правосуддя», а саме:

визначається порядок формування Вищої кваліфікаційної комісії суддів, зокрема пропонується, щоб до складу Конкурсної комісії з питань доброчесності входили три особи із числа суддів або суддів у відставці, запропоновані Радою суддів України, та три особи, запропоновані відповідно Радою прокурорів України, Радою адвокатів України, Національною академією правових наук України. Водночас, відповідно до рекомендацій Венеціанської комісії, пропонується перший склад Конкурсної комісії з питань доброчесності, який сформує новий склад ВККС та працюватиме протягом року, сформувати з трьох осіб із числа

суддів або суддів у відставці, запропонованих Радою суддів України, та трьох осіб із числа міжнародних експертів, запропонованих міжнародними та іноземними організаціями, з якими Україна співпрацює у сфері запобігання та протидії корупції відповідно до міжнародних договорів України;

встановлюється, що ВККС складається з 16 членів, які призначаються Вищою радою правосуддя за результатами конкурсу строком на чотири роки;

встановлюються чіткі строки внесення пропозицій щодо кандидатур до складу Конкурсної комісії з питань доброчесності;

визначається порядок проведення конкурсу та призначення на посаду члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України;

пропонується виключити ряд положень розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» закону [№ 193-IX](#), які визнані Конституційним Судом України такими, що суперечать Конституції України.

Водночас предмет регулювання законопроекту було дещо звужено, а питання, пов'язані з Верховним Судом України, за рекомендацією Венеціанської комісії, винесені в окремий законопроект.

Цей законопроект обговорювався на багатьох засіданнях комітету, отримав підтримку від Ради суддів України, Верховного Суду, Вищої ради правосуддя (з зауваженнями), Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради (з зауваженнями). Законопроект обговорювався з експертами Ради Європи і Венеціанської комісії. Продовжується наш діалог з міжнародними організаціями, які надають допомогу Україні в правовій сфері.

Законопроект буде доопрацьований комітетом до другого читання у відкритому діалозі з представниками депутатських фракцій і груп за участі представників судової влади, професійних громадських та міжнародних організацій та експертів.

Наша мета – створення нової ВККС на прозорому та відкритому конкурсі. Законом передбачено, що всі співбесіди з кандидатами проводитимуться в режимі відеотрансляції. Нова ВККС – це не лише про добір нових суддів, яких нам не вистачає, це про завершення конкурсних процедур до судів першої інстанції та Вищого суду з питань інтелектуальної власності. Це також і продовження самоочищення судової влади, адже понад 2000 суддів чекають на кваліфікаційне оцінювання.

Президент України та фракція політичної партії «Слуга народу» за те, щоб в Україні діяли чесні та справедливі суди. Прийняття цього проекту закону є необхідним першочерговим кроком у цьому напрямі. Прошу підтримати і прийняти цей законопроект у повторному першому читанні за основу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Андрію Євгеновичу.

Шановні колеги, є необхідність в обговоренні цього законопроекту? Є. Тоді я попрошу записатися на виступи: два – за, два – проти.

Слово надається народному депутату Бакунцю Павлу Андрійовичу, депутатська група «Довіра».

БАКУНЕЦЬ П.А. Депутатська група «Довіра». Шановний пане головуєчий! Шановні народні депутати! Протягом останніх місяців у нас заблоковано роботу щодо призначення суддів, тому важливо зробити якийсь крок. Знаю, профільний комітет рік тому вже робив крок, однак, як ми знаємо, було відповідне рішення Конституційного Суду, яким усе заблокувалося.

Незважаючи на те, що даний законопроект має багато негативних наслідків, вважаємо, його потрібно приймати за основу, адже маємо розблокувати роботу ВККС, щоб розпочати процедуру призначення суддів, і тим самим перезапустити судову реформу в нашій країні.

Тому пропонуємо проголосувати за прийняття даного законопроекту за основу з його доопрацюванням до другого читання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народному депутату Гончаренку Олексію Олексійовичу, фракція «Європейська солідарність».

Герашенко Ірина Володимирівна. Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В., член Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні українці! Нинішня влада краде в країні найдорожче – час. Профукали вже два роки, замість того, щоб продовжувати системну реформу судової гілки влади, розпочату п'ятим Президентом України і нашою командою. Нагадую, саме ми почали реформу Верховного Суду і створення Вищого антикорупційного суду України за участі Громадської ради доброчесності. Ви в турборежимі майже ліквідували Верховний Суд, намагаючись скоротити кількість суддів, посиливши їх навантаження і залежність від Банкової, що отримало негативну реакцію не лише суспільства, експертів, а й Венеціанської комісії. Фактично ви ліквідували Вищу кваліфікаційну комісію суддів. І до чого це призвело? Не укомплектовані суди, прості українці не мають доступу до правосуддя, судді абсолютно завантажені, і при цьому ще тиск Банкової і страшний вплив адвокатів Януковича.

Сьогодні, маючи негативну реакцію на свої дії з боку міжнародних експертів, ви під виглядом реформи створюєте ліквідовану вами Вищу кваліфікаційну комісію суддів, але ялову, яка не матиме жодних повноважень, і при цьому хочете зробити політичний орган – Вищу раду правосуддя, щоб так само сформувати повністю свою, залежну судову гілку влади. Вже є свій на 100 відсотків Генпрокурор, своє ДБР, ми сьогодні чули цю ілюзію звіту, і не вистачає лише впливу на суд. Ви створюєте залежний Конституційний Суд.

Тому ми хочемо сказати, що для країни ключовим є системна реформа судової гілки влади, яка має бути незалежною. Ми вимагаємо справжнього суду присяжних, а не фікції, який сьогодні працює. Ми вимагаємо, щоби Конституційний Суд формувався за допомогою міжнародних експертів. І ключове, що ми вимагаємо, припинити «телефонне право» Банкової, «телефонне право» адвокатів Януковича, які сьогодні...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народній депутатці України Стефанишиній Ользі Анатоліївні, фракція політичної партії «Голос».
Юрчишин. Будь ласка.

ЮРЧИШИН Я.Р. Свій виступ я хотів би розпочати з подяки тисячам громадян, які минулих вівторка та суботи вийшли на акцію протесту з вимогою не персональної справедливості, а справедливості для всіх. Привертаючи увагу до справ Стерненка, Андрія Антоненка (*Riffmaster*), вимагали справедливості для всіх. І справедливість можуть забезпечувати такі судді, як наприклад, суддя Біцюк, який пройшов усі конкурсні процедури незалежних ВККС і ВРП та Громадської ради міжнародних експертів, який у Вищому антикорупційному суді вже вкотре приймає рішення щодо судді Вовка, щоб він все-таки поніс відповідальність.

Але негативним прикладом є саме суддя Вовк, який контролює Вищу раду правосуддя, Вищу кваліфікаційну комісію суддів допоки її не розігнали. Зараз наше завдання полягає в тому, щоб не створити абищо, не завести козу, щоб потім її виводити, не створити ВККС, яка матиме лише назву «Вища кваліфікаційна комісія суддів», бо насправді повністю контролюватиметься нереформованою Вищою радою правосуддя.

Голова профільного комітету дещо не все сказав. Ми не врахували рекомендацій Венеціанської комісії, яка пропонувала не наділяти додатковими функціями нереформовану ВРП, що пропонується цим законопроектом, за який голосувати не можна.

І останніх 30 секунд я використаю для того, щоб звернутися до адекватних суддів. Колеги, 9 березня відбудеться з'їзд суддів. Біля стін будівлі профспілок буде дуже багато людей, які прагнутимуть справедливості. Я вас дуже прошу, колеги-судді, відкладіть кадрові питання, відкладіть заповнення Вищої ради правосуддя і нереформованої ВККС до моменту, коли будуть нормальні правила. А за цей законопроект голосувати не можна. Це чергова імітація, повертайте його до комітету і адекватно допрацьовуйте.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату України Батенку Тарасу Івановичу.
Народний депутат Рудик. Будь ласка.

РУДИК С.Я., народний депутат України (одномандатний виборчий округ № 198, Черкаська область, самовисуванець). Шановні українці! Цей законопроект про Вищу раду правосуддя, про Вищу кваліфікаційну комісію суддів, про багато дефініцій, які, на превеликий жаль, впливають на судову систему і не роблять її такою, яка зробила б для вас, шановні українці, можливим оскаржити дії органів влади і бути впевненими, що суд буде на вашій стороні. Ця влада, на превеликий жаль, думає, що цю систему можна змінити «відосиками», «судами в смартфоні», якимись закличками і математичним скороченням кількості суддів. Коли в жовтні 2019 року Президент Зеленський і його монобільшість внесли на голосування законопроект щодо скорочення кількості членів Верховного Суду вдвічі – з 200 до 100 осіб, їм плескали в долоні, і ці передні ряди червоніли від радості, що завтра все зміниться.

Їм казали експерти не робити цього. Їм казали судді не робити цього. Їм казали країни G7, послали яких постійно сьогодні впливають на рішення цієї влади, не робити цього. Їм Венеціанська комісія каже не робити цього. Але ж вони хитріші за всіх – взяли і зробили. І Конституційний Суд в березні наступного року це прогнозовано скасував.

Що вони за цей рік зробили? А нічого. Пропонують старій Вищій раді правосуддя, тій раді правосуддя, яка не побачила проблем у діях одіозного судді Вовка, вирішувати, хто буде в наших судах завтра.

Наша депутатська група не підтримуватиме це ганебне рішення. Ми звертаємося до всіх колег: не ведіться на профанацію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, у нас ще буде три виступи з мотивів, але в порядку черговості: Маслов, Нестор Іванович Шуфрич, Сергій Володимирович Власенко. Після цього перейдемо до голосування... (*Шум у залі*). Ні, спочатку Маслов. Ну, добре, будь ласка, Несторе Івановичу.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую, шановний головуючий. Чи назріло питання справедливого правосуддя в Україні? Безумовно, назріло, перезріло, «извиняюсь, уже сгнило». Тому ми обов'язково маємо зараз зробити все, щоб наші громадяни мали можливість отримати справедливе правосудне рішення суду, незалежно від того, подобається це іншій стороні чи ні. Чи буде цьому сприяти запропонований законопроект? Ні. Це ще одна чергова спроба взяти під контроль суддів заради забаганок влади.

Зараз ми кажемо «ні» цьому законопроекту. Руки геть від суддів! Ми маємо об'єднатися заради того, щоб створити справедливий, незалежний суд, який захищав би людей, а не владу, Президента та інших можновладців.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народному депутату Маслову, потім – Сергій Володимирович Власенко.

Прошу запросити народних депутатів до сесійного залу для голосування.

МАСЛОВ Д.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Колеги, сьогодні із 7 тисяч посад суддів вакантними є майже 2 тисячі. До чого це призводить? Наприклад, суддя Київського районного суду міста Одеси за одну годину має розглянути справу з моменту заходження обвинувального акта і до самого вироку. Ви всі знаєте, що це нереально. На моїй рідній Дніпропетровщині, в Царичанському районному суді Дніпропетровської області, взагалі немає суддів з повноваженнями.

Про що цей законопроект? Цей законопроект про баланс між незалежністю суддів, вимогою громадськості щодо участі чесних міжнародних експертів (ми врахували це в доборі членів Вищої кваліфікаційної комісії суддів) та державним суверенітетом. Я особисто підтримуватиму цей законопроект, і закликаю вас це зробити. Тому що ваші виборці на місцях на сьогодні не мають ефективного доступу до правосуддя. Цей законопроект лише про відновлення можливості...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату Власенку. Після цього ми перейдемо до голосування.

Народні депутати, прошу зайняти свої робочі місця.

Будь ласка, Сергію Володимировичу.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую, пане головуєчий. Півтора року не проводиться добір суддів. Але це відбулося лише за однієї причини – монобільшість у режимі скаженого принтера прийняла абсолютно неконституційний, ідіотський закон, який, очевидно, зрозуміло і підставно був скасований Конституційним Судом. Ви створили цю проблему! Зробили це безглуздо і непрофесійно! Півтора року нічого не робили, щоб цю проблему розв'язати в належний спосіб.

Цей законопроект не про чесний і справедливий суд, як казав мій попередній колега, а про можливість контролю над добором суддів, над функціонуванням судової системи. Цей законопроект не відповідає ані вимогам Венеціанської комісії, ані рішення Конституційного Суду, ані висновкам ГНЕУ, яке нищівно розкритикувало це.

Щодо міжнародних експертів. Невже в Україні немає шести достойних, порядних людей, які могли б обирати суддів? Я вам назву прізвища: Віктор Іванович Шишкін, Микола Іванович Козюбра, В'ячеслав Васильович Джунь, Іван Петрович Домбровський. Це чесні і порядні українці.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, переходимо до голосування. Нагадую, для голосування потрібно одночасно тиснути на сенсорну кнопку та кнопку, якою робите свій вибір.

Шановні колеги, прошу зайняти свої робочі місця.

Ставлю на голосування пропозицію комітету про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та деяких законів України щодо відновлення роботи Вищої кваліфікаційної комісії суддів України» ([№ 3711-д](#)) за основу.

Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 227.

Рішення прийнято.

Покажіть, будь ласка, по фракціях і групах.

Шановні колеги, переходимо до розгляду наступного питання порядку денного – проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо Національного військового меморіального кладовища» ([№ 4225](#)).

Шановні колеги, є пропозиція розглянути цей законопроект за скороченою процедурою. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 233.

Рішення прийнято.

До слова запрошується заступник міністра розвитку громад та територій України Хоцянівська Наталія Володимирівна.

ХОЦЯНІВСЬКА Н.В., заступник міністра розвитку громад та територій України. Шановна президіє! Шановні народні депутати! Постановою Верховної Ради України прийнято рішення про створення Національного військового меморіального кладовища. З метою реалізації вимог постанови внесені відповідні зміни до законодавства, згідно з якими Національне військове меморіальне кладовище є об'єктом права державної власності, не підлягає приватизації та передачі в оренду.

Питання про відведення земельної ділянки під це кладовище вирішується відповідно до Земельного кодексу України. Будівництво здійснюється за рахунок коштів державного бюджету. Замовником будівництва є центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері соціального захисту ветеранів війни.

Порядок організації поховань та перепоховань на території кладовища визначається Кабінетом Міністрів України. Витрати на поховання померлих здійснюються за рахунок коштів Державного бюджету України. Утримання в належному стані та охорона Національного військового меморіального кладовища забезпечуються за рахунок коштів Державного бюджету України відповідно до закону, у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України. Прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

До слова запрошується співдоповідач – голова підкомітету Комітету з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування Ганна Вячеславівна Бондар. Будь ласка.

БОНДАР Г.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 220, м. Київ, політична партія «Слуга народу»). Шановний головуєчий! Шановні колеги! Комітет розглянув на своєму засіданні 3 лютого 2021 року законопроект № 4225 та ухвалив рішення рекомендувати Верховній Раді України за наслідками розгляду в першому читанні прийняти його за основу.

При цьому, зважаючи на необхідність комплексного доопрацювання даного проекту закону, комітет відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України вирішив вважати за доцільне врахувати до другого читання пропозиції і поправки щодо виправлень, уточнень, усунення помилок та/або суперечностей у тексті законопроекту, інших структурних частин та/або інших законодавчих актів, що не були предметом розгляду в першому читанні та відповідають предмету правового регулювання законопроекту.

Комітет відмічає, що введення в законодавче поле поняття «Національне військове меморіальне кладовище» з визначенням особливостей його розміщення та утримання, а також унормуванням питань щодо організації поховання та кола осіб, які підлягають похованню на території кладовища, створить підґрунтя для вирішення питання увічнення пам'яті та організації почесних поховань і перепоховань борців за незалежність України.

Комітет з питань бюджету у своєму висновку відзначив, що законопроект має вплив на показники державного бюджету: згідно з наданим до нього фінансово-економічним обґрунтуванням орієнтовна вартість першочергових робіт та послуг становитиме понад 20 мільйонів гривень, а повний обсяг витрат на будівництво, утримання меморіального комплексу буде розрахований після затвердження його місця розташування.

Комітет з питань інтеграції України до Європейського Союзу визнав положення законопроекту такими, що регулюються національним законодавством країн – членів Європейського Союзу та не підпадають під дію міжнародно-правових зобов'язань України у сфері європейської інтеграції.

Комітет з питань антикорупційної політики дійшов висновку, що законопроект відповідає вимогам антикорупційного законодавства.

Отже, просимо законопроект № 4225 прийняти за основу з пропозицією комітету щодо врахування до другого читання запропонованих до нього уточнень згідно з вимогами частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України.

Прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, є необхідність в обговоренні цього законопроекту? Є. Тоді прошу записатися на виступи: два – за, два – проти.

До слова запрошується народний депутат України Неклюдов Владлен Михайлович, фракція політичної партії «Слуга народу».

НЕКЛЮДОВ В.М. Шановний головуючий, прошу передати слово моєму колезі Стріхарському Андрію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Андрій Стріхарський. Будь ласка.

СТРІХАРСЬКИЙ А.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 196, Черкаська область, політична партія «Слуга народу»). Виборчий округ № 196, Черкащина. Шановний пане головуючий! Шановні народні депутати! Я вважаю, що сьогодні ми повинні разом і швидко вирішити питання щодо правового статусу Національного військового меморіального кладовища. Дана законодавча ініціатива дозволить детально визначити особливості розміщення та утримання кладовища, організацію почесних поховань та перепоховань на його території борців за незалежність України в ХХ столітті, загиблих військовослужбовців, учасників бойових дій.

Мною та колегами з нашого комітету одностайно був підтриманий даний законопроект. Наголошую, забезпечення законодавчих гарантій щодо належного поховання та вшанування пам'яті загиблих учасників Великої Вітчизняної – це наш обов'язок. Прошу підтримати даний законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народному депутату України Чийгозу Ахтему Зейтуллаєвичу. Будь ласка.

ЧИЙГОЗ А.З. Прошу передати слово В'ятровичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат В'ятрович. Будь ласка.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Шановні колеги! Цим проектом розблоковується створення Національного військового меморіального кладовища, яке Україна повинна мати як кожна гідна держава, тим паче держава, яка протистоїть російській агресії. Україна врешті повинна мати свій «арлінгтон». Прийнявши такий законопроект, ми дамо уряду можливість створити меморіальне кладовище, яке перебуватиме в державній власності, фінансуватиметься з державного бюджету і знаходитиметься поблизу околиць столиці.

Робота в цьому напрямі ведеться вже не один рік. Як голова Українського інституту національної пам'яті я теж мав честь бути причетним до цієї роботи. Але потрібні зміни до деяких законів, що, власне, і пропонується цим законопроектом.

Національне військове меморіальне кладовище призначатиметься для почесних поховань і перепоховань українських військових як тих, хто поліг за Україну в ХХ столітті чи загинув за інших обставин, виконуючи військовий обов'язок, так і героїв, які віддали своє життя у нинішній війні з Російською Федерацією. При цьому законопроектом забороняється використовувати меморіальне кладовище для поховань колишніх кагебістів чи високопосадовців комуністичного режиму, якщо вони не брали участі в боротьбі за незалежну Україну.

Разом з тим під час доопрацювання до другого читання слід уточнити деякі формулювання, щоб максимально чітко виписати, хто може, а хто не може бути похований на цьому кладовищі. Національне військове меморіальне кладовище має стати місцем, яке об'єднує українців у пошані до їх героїв, всіх тих, хто віддав свої життя за незалежність України.

«Європейська солідарність» підтримуватиме цей законопроект. Закликаємо Президента та уряд зробити наступний крок – створити у Києві національний пантеон, де мають бути поховані найвидатніші українці. Йдеться не про минуле, а про сучасне і майбутнє України. Лише там, де пам'ятають загиблих, є ті, хто готовий захищати живих.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату Бурмічу Анатолію Петровичу, фракція політичної партії «Опозиційна платформа – За життя».

БУРМІЧ А.П. Шановні колеги! Звичайно, всі, хто загинув під час будь-яких конфліктів, війн, незважаючи на приналежність до партій, на погляди, повинен бути похоронений, тому що його земне життя закінчилося.

Питання щодо створення спеціального кладовища є таким самим, що й закон про мову. Воно лише розколюватиме суспільство. Ми не будемо підтримувати і не будемо проти. Але головне те, що не повинно статися так, як сталося зі створенням музею Майдану, коли розікрали 200 мільйонів гривень. Якщо і буде створено таке кладовище, то воно має об'єднувати, а не розколювати суспільство. Ніхто не повинен робити на цьому бізнес, розкрадати кошти.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату Євтушку Сергію Миколайовичу, фракція «Батьківщина».

ЄВТУШОК С.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ,

політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Шановні колеги! Дуже добре, що відповідно до постанови Верховної Ради 2011 року в уряді знайшовся час і можливості для написання даного нормативно-правового акта, який, сподіваюся, буде проголосований сьогодні в першому читанні, а згодом, внесений з поправками і проголосований у цілому.

Про що йдеться? Йдеться про створення подібного, можливо, музею, який є у Вашингтоні, або поблизу нього, де можуть бути поховані з почесними, зі всіма регаліями ті, хто захищав свою Батьківщину. І дуже добре, що в законопроекті є норма, яка дає можливість перепоховати всіх тих бійців, які боронили незалежність України в національно-визвольній боротьбі.

Хочу сказати, що сьогодні особливий день для міста Києва. У цей день у 1918 році пройшов переможний марш Січових стрільців та інших наших воїнів визволителів, які продемонстрували волю і вигнали більшовицьку навалу з міста Києва. Це символічний день. Ми маємо пам'ятати цю історію.

Також дуже добре, що передбачається виділення коштів для облаштування перших робіт. Я сподіваюся, коли пройдуть певні процедури (виділення земельної ділянки, перші роботи), постане питання щодо будівництва меморіалів, музеїв, для всіх учасників визвольних змагань, і ми мали можливість привести туди наших дітей, щоб показати їм справжню, правдиву історію України.

Фракція «Батьківщина» закликає всі політичні сили проголосувати за прийняття законопроекту в першому читанні, оскільки норму щодо категорії, хто саме має бути похований, потрібно уточнити до другого читання.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, чи є ще бажачі виступити? Бачу, Шахов бажає, «Голос». Більше немає? Тоді в нас два виступи, і після цього голосування. Бачу, ще «Партія «За майбутнє» хоче виступити. Прошу визначитися, хто виступатиме.

Народний депутат Шахов. Будь ласка, 1 хвилина. Потім ще по 1 хвилині «Голосу» і «Партії «За майбутнє». Будь ласка.

ШАХОВ С.В. Луганщина, депутатська група «Довіра». Шановні колеги! Безумовно, треба вшановувати пам'ять загиблих українських бійців. Але чому сьогодні я не бачу від міністерств ініціатив щодо шанування живих людей, які сьогодні голодують, бідують, бідкаються по гуртожитках? Я неодноразово казав з цієї трибуни, що 800 родин у Луганській області залишилися безхатками, досі їм не видали компенсації за втрату будинків, квартир, ми досі не узаконили це, і люди й досі стоять біля військово-цивільних адміністрацій з протягнутою рукою і просять допомоги на хліб. Врешті-решт, живі люди голодують, помирають, на вулиці море суїциду.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Далі хто? Я бачив, готові виступити Констанкевич Ірина Мирославівна і Соломія Бобровська. Після цього перейдемо до голосування.

Ірина Мирославівна Констанкевич. Будь ласка.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Шановне товариство! Хочу висловити позицію депутатської групи «Партія «За майбутнє». Ми також підтримуємо ідею даного законопроекту, оскільки вважаємо, що саме в такий спосіб можемо продемонструвати свою активну підтримку формування національної пам'яті. Створюючи такі місця колективного вшанування тих, хто загинув за незалежність України, ми демонструємо, наскільки для нас є важливим наше минуле, щоб мати майбутнє.

Депутатська група «Партія «За майбутнє» підтримує даний законопроект. Але ми просимо до другого читання все-таки прибрати ті дискусійні моменти, які є, а також неточності у формулюваннях.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Соломія Бобровська, фракція «Голос». Після цього – голосування. Прошу народних депутатів зайняти свої робочі місця.

БОБРОВСЬКА С.А., секретар Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Фракція «Голос». Насамперед це важливо для того, щоб ми формували культуру вшанування наших героїв. Тому що це формує символізм, на засадах якого виховуємося ми самі, наші діти, твориться наша історія.

Я хочу, щоб мешканці Рівного, Львова, Луганщини чи Одеси мали можливість прийти не лише на Алею Героїв Небесної Сотні, яку свого часу було створено за ініціативи Українського інституту національної пам'яті, а й на наш військовий «арлінгтон» і побачити тих людей, які боролися за незалежність.

Більше того, я повернулася б до питання щодо формування і створення нарешті пантеону героїв. Тому що прах тих, хто похований за кордоном, – символи, які були спалені, знищені, щоб навіть могил їх не було – мають бути повернуті до України. Це дуже глибокі національні символічні речі. Тому однозначно за. Доопрацьовуємо, і друге читання – також за.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, переходимо до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо Національного військового меморіального кладовища» ([№ 4225](#)) за основу з пропозицією комітету щодо

врахування запропонованих уточнень під час підготовки до другого читання згідно зі статтею 116 Регламенту.

Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 304.

Рішення прийнято.

Наступне питання порядку денного – проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо виконання рішень Європейського суду з прав людини» ([№ 4048](#)).

Є пропозиція розглянути цей законопроект за скороченою процедурою. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 230.

Рішення прийнято.

До слова запрошується заступник міністра юстиції Олександр Анатолійович Банчук. Будь ласка.

БАНЧУК О.А., *заступник міністра юстиції України*. Шановний головуєчий! Шановні народні депутати! Вашій увазі пропонується законопроект, розроблений Міністерством юстиції на виконання низки вимог, які випливають з рішення Європейського суду з прав людини. Дуже важливо, що цей законопроект передбачається Планом законопроектних робіт Верховної Ради України на 2021 рік під № 347, тому ми ще й виконуємо план роботи законодавчого органу.

Про що цей законопроект? Законопроектом передбачається врегулювання питань, які суперечать практиці Європейського суду з прав людини. Наприклад, є рішення Європейського суду з прав людини у справі «Петухов проти України» і «Петухов проти України (№ 2)», в якому зазначається, що в нас не можна переглянути справи осіб, довічно позбавлених волі, і замінити їм покарання на строкове позбавлення волі.

У справах «Василь Іващенко проти України» і «Найдьон проти України» Європейський суд з прав людини вказав на неможливість ознайомлення засудженими особами з матеріалами завершених кримінальних проваджень. Даним законопроектом передбачається механізм ознайомлення з електронними копіями проваджень, щоб засуджені або їх адвокати мали можливість готувати відповідні скарги, не витрачаючи час, ресурси на етапування до відповідних судів для ознайомлення з матеріалами.

Також передбачається внесення змін до Закону України «Про транспорт», які дозволять розширити випадки проведення страйків працівників підприємств транспорту. Європейський суд з прав людини у рішенні у справі «Веніамін Тимошенко та інші проти України» зазначив, що чинне законодавство України не відповідає вимогам і стандартам Європейської конвенції.

Тому, зважаючи на те, що є низка рішень і певні юридичні зобов'язання України перед Європейським судом з прав людини, просимо привести чинне законодавство у відповідність до європейських стандартів, щоб не було порушень прав людини. Прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається голові підкомітету Комітету з питань правової політики Ігорю Павловичу Фрісу. Будь ласка.

ФРІС І.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (одномандатний виборчий округ № 84, Івано-Франківська область, політична партія «Слуга народу»). Добрий день, шановні колеги! За дорученням Голови Верховної Ради України від 7 вересня 2020 року Комітет з питань правової політики розглянув на своєму засіданні від 19 листопада 2020 року (протокол № 40) проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо виконання рішень Європейського суду з прав людини» (№ 4048) від 3 вересня 2020 року, поданий Кабінетом Міністрів України. Заступник міністра юстиції у своєму виступі зазначив, що даний законопроект розроблений з метою внесення відповідних змін до Кримінально-виконавчого кодексу України та Закону України «Про адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі». Було чітко визначено, що вказані вимоги, передбачені відповідним рішенням Європейського суду з прав людини, ми як країна, яка приєдналася до виконання вказаних рішень, зобов'язані їх виконувати.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради у своєму висновку зазначило певні зауваження.

Вказаний законопроект розглядався Комітетом з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів, який так само вирішив рекомендувати Верховній Раді прийняти його за основу.

Інститут законодавства Верховної Ради України також висловив низку зауважень до законопроекту, які можуть бути виправлені шляхом доопрацювання його до другого читання.

На підставі зазначеного Комітет Верховної Ради з питань правової політики ухвалив рішення рекомендувати Верховній Раді України проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо виконання рішень Європейського суду з прав людини» (№ 4048) від 3 вересня 2020 року, поданий Кабінетом Міністрів України, за результатами розгляду в першому читанні прийняти за основу та звернутися до Голови Верховної Ради України з пропозицією оголосити на пленарному засіданні під час розгляду даного законопроекту відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України про необхідність внесення пропозицій і поправок щодо уточнень, усунення помилок або суперечностей у тексті законопроекту.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, є необхідність в обговоренні цього законопроекту? Є. Тоді прошу записатися на виступи: два – за, два – проти.

Слово надається народному депутату Ар'єву Володимирі Ігоровичу, фракція політичної партії «Європейська солідарність».

АР'ЄВ В.І., член Комітету Верховної Ради України з питань цифрової трансформації (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Руслану Князевичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Руслан Петрович Князевич. Будь ласка.

КНЯЗЕВИЧ Р.П., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Дякую за надання слова. Шановний головуєчий! Шановні колеги! Під час розгляду питання про призначення судді Конституційного Суду ми мали тут жваву дискусію, яка закінчилася нібито консенсусним розумінням того, що Інститут конституційної скарги, який ми запровадили, поки що не запрацював у тому вигляді, як ми планували з самого початку, і, на жаль, не став тим чинником, який впливав би на зменшення кількості тих скарг, які подають українці до Європейського суду з прав людини. А саме Конституційний Суд і Інститут конституційної скарги мають вирішувати питання, в тому числі й щодо заміни в певних випадках довічного ув'язнення на умовно-дострокове звільнення і таке інше. Інша справа, що рівень довіри до національних судів, Конституційного Суду в рази менший, ніж до Європейського суду з прав людини. Тому Україна багато років поспіль тримає пальму першості щодо звернень до Європейського суду з прав людини. Ми маємо щодо України цілу низку і пілотних рішень Європейського суду з прав людини, починаючи з рішення «Іванов проти України», і низку гучних рішень – «Петухов проти України» і «Петухов проти України (№ 2)». Але дуже добре, що ми почали якимось чином активніше реагувати на ті рішення Європейського суду з прав людини, які вже є, що, на мій погляд, унеможливить аналогічні звернення щодо таких справ у майбутньому.

Є певні застереження щодо окремих нюансів законопроекту. Ми розуміємо, що умовно-дострокове звільнення не завжди в Україні є абсолютно чесним і прозорим, тому треба буде думати, як на нього реагувати. Так само в частині трудового законодавства треба буде внести до другого читання певні корекції і зміни.

Наша фракція, безумовно, підтримуватиме даний законопроект у першому читанні і активно готуватиме свої пропозиції до другого читання, щоб прийняти його в цілому, тим самим показати приклад того, що Україна виконує не лише

рішення Європейського суду з прав людини, а й має механізм, і громадяни можуть бути спокійні – їх звернення будуть почуті та імплементовані в Україні...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народній депутатці України Анні Костянтинівні Скороход, депутатська група «Партія «За майбутнє».

СКОРОХОД А.К., член Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 93, Київська область, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Дмитру Лубінцю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дмитро Лубінець. Будь ласка.

ЛУБІНЕЦЬ Д.В. Шановна президіє! Шановні народні депутати! Насамперед я хотів би зазначити, що ми розглядаємо два законопроекти – № 4048 і [№ 4049](#), які пов'язані між собою. Це абсолютно технічні і правильні законопроекти, за них потрібно голосувати.

Я підтримую те, що сказав попередній промовець. Проблема в тому, що, на жаль, Україна на сьогодні на першому місці серед усіх країн за поданням звернень громадян до Європейського суду з прав людини. Виключення багатьох технічних моментів не даватиме у майбутньому підстав для звернень наших громадян до Європейського суду з прав людини. Треба голосувати. Депутатська група «Партія «За майбутнє» це підтримує і голосуватиме за прийняття законопроекту в першому читанні.

Водночас, шановні народні депутати, звертаю вашу увагу на те, що до законопроектів № 4048 і № 4049 надані зауваження Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради, які потрібно буде враховувати під час підготовки до другого читання. Безумовно, голосуємо «за». Думаю, тут розбіжностей точно не повинно бути. Але до другого читання, звертаюся до профільного комітету, прошу попрацювати над обома законопроектами, щоб зробити вивіреним гарний документ, який дійсно допоможе громадянам України.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається Власенку Сергію Володимировичу, фракція «Батьківщина».

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую, шановний пане головуєчий. Я хотів би трохи поправити попереднього промовця і сказати, що Україна не перша, а третя країна, після Російської Федерації і Туреччини, в списку за поданням скарг до Європейського суду з прав людини. Це перше.

Друге. Що таке справа «Петухов проти України» і «Петухов проти України (№ 2)»? Щодо цих справ Європейський суд з прав людини прийняв рішення, яким визнав факт відсутності можливості перегляду позитивних вироків. Факт неможливості перегляду визначається Європейським судом з прав людини як катування. Такої самої позиції дотримується і Комітет Ради Європи з протидії тортурам. Законопроектами № 4048 і № 4049 вирішується це питання, тому треба підтримати в першому читанні. Але чи є вони досконалыми? Абсолютно очевидно, що ні, вони потребують доопрацювання під час підготовки до другого читання.

Тому я ще раз звертаю увагу шановного головуючого, що комітет, наскільки мені відомо, прийняв рішення застосувати статтю 116 Регламенту до обох законопроектів: і № 4048 і № 4049, щоб можна було їх доопрацювати. Бо, наприклад, у законопроекті № 4049, який мабуть не встигнемо сьогодні обговорити, немає норми щодо специфіки механізму перегляду вироків стосовно осіб, яких довічно позбавили волі за нормами Кримінально-процесуального кодексу 1960 року. Ця проблема реально існує, її треба розв'язувати. Хочу сказати, вона розв'язується частково і законопроектом № 4048, і законопроектом № 4049.

Тому фракція «Батьківщина» підтримуватиме обидва законопроекти за основу і пропонуватиме поправки для їх удосконалення, щоб рішення Європейського суду з прав людини у справі «Петухов проти України» і «Петухов проти України (№ 2)» було виконано в повному обсязі і знято з контролю Комітету міністрів Ради Європи.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Саме за такою пропозицією комітету я й ставитиму на голосування.

Запрошую до слова Колтуновича Олександра Сергійовича, фракція «Опозиційна платформа – За життя».

КОЛТУНОВИЧ О.С. Шановний головуючий, прошу передати слово Шуфричу Нестору Івановичу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Нестор Іванович Шуфрич.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую, шановний головуючий. Шановні колеги! Так, на жаль, сталося, що для багатьох українців Європейський суд з прав людини став останньою інстанцією, де вони все-таки знайшли правду. Прикро, що вони не змогли знайти правди в рідній країні.

Ми ратифікували відповідну угоду і дійсно визнаємо рішення Європейського суду з прав людини як такі, які обов'язкові для виконання на території України. І так до сьогодні й відбувалося. Зазіхати на права наших громадян,

затверджені рішенням Європейського суду з прав людини, до сьогодні ніхто не наважувався.

Що пропонується цим законопроектом? Пропонуються норми, якими ускладнюються процедури реалізації рішень Європейського суду з прав людини, винесені на користь наших громадян. Тому, виходячи з інтересів і виключних прав наших громадян, а особливо спостерігаючи, як сьогодні влада знищує конституційні основи нашої держави – фактично зупинено роботу Конституційного Суду, зазіхання на незалежну судову владу – вважаю, недоречно і невчасно втручатися в процедуру виконання рішень Європейського суду з прав людини. Скажу, що до цих рішень були претензії у всіх попередників, але в жодного із них навіть і думки не виникало ускладнювати реалізацію рішень Європейського суду з прав людини в нашій країні. Ставлення до цього суду є ставленням до наших громадян.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Чи є ті, хто бажає виступити з мотивів? Бачу, бажають Мезенцева і Арешонков. Після цього перейдемо до голосування.

Спочатку Марія Мезенцева.

Володимире Юрійовичу, потім вас запросимо до виступу.

МЕЗЕНЦЕВА М.С., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (одномандатний виборчий округ № 168, Харківська область, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Як керівник Постійної делегації у Парламентській асамблеї Ради Європи я хочу наголосити, що цей законопроект відповідає нашим міжнародним зобов'язанням. Україна приєдналася до Ради Європи у 1995 році. Європейський суд з прав людини є одним із органів Ради Європи. Виконання його рішень є обов'язковим для 47 держав – членів Ради Європи. Законопроектом вкладається ще додатковий позитивний сенс, щоб ми як країна вийшли з-під моніторингу.

Також вітаємо вольове рішення Президента про перезапуск конкурсу із добору кандидатів для обрання суддею Європейського суду з прав людини від України.

Шановні колеги, закликаю вас підтримати законопроект № 4048.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Володимир Юрійович Арешонков. Будь ласка.

АРЕШОНКОВ В.Ю., член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 64, Житомирська область, самовисуванець). Шановний пане головуєчий! Шановні колеги! Безперечно, думка депутатської групи «Довіра» абсолютно корелюється з думкою

колег, які вже висловилися. Ми погоджуємося з тим, що надзвичайно важливим є питання виконання міжнародних зобов'язань України. Ми маємо робити все для того, щоб забезпечити впровадження рішень Європейського суду з прав людини. Безумовно, має бути на постійному контролі питання щодо покращення стану дотримання прав людини серед засуджених.

Я вважаю, законопроекти № 4048 і № 4049 треба прийняти в першому читанні і однозначно доопрацювати до другого, тому що є зауваження, висловлені в тому числі і сьогодні нашими колегами. Депутатська група «Довіра» буде підтримувати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Володимире Юрійовичу.

Шановні колеги, обговорення завершено. Прошу народних депутатів зайняти свої робочі місця.

Отже, ще раз наголошую, ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо виконання рішень Європейського суду з прав людини» ([№ 4048](#)) за основу з пропозицією комітету щодо врахування запропонованих уточнень під час підготовки до другого читання згідно зі статтею 116 Регламенту Верховної Ради України.

Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 305.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, наступний проект Закону «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення, Кримінального кодексу України та Кримінального процесуального кодексу України щодо виконання рішень Європейського Суду з прав людини» ([№ 4049](#)) пов'язаний із законопроектом № 4048. Чи можемо ми його проголосувати без обговорення? (*Шум у залі*). Можемо? Звичайно, за основу. Комітет не дав пропозицій щодо статті 116 Регламенту. Рішення комітету – прийняти законопроект за основу (*Шум у залі*). Давайте дамо слово комітету.

Колеги, перед тим, як я запрошу на трибуну представника комітету, треба проголосувати за розгляд цього законопроекту за скороченою процедурою.

Отже, ставлю на голосування пропозицію про розгляд законопроекту № 4049 за скороченою процедурою. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 273.

Рішення прийнято.

Оскільки ми домовилися, що предмети зрозумілі, то запрошую на трибуну не доповідача, а голову Комітету з питань правоохоронної діяльності Монастирського Дениса Анатолійовича.

Будь ласка, Денисе Анатолійовичу.

МОНАСТИРСЬКИЙ Д.А. Шановні колеги! Даний законопроект є частиною ініціативи уряду щодо виконання рішень Європейського суду з прав людини і стосується двох надзвичайно важливих питань.

Перше. Надання права особам, які знаходяться в тюрмах і засуджені на довічне позбавлення волі, через певний період часу переглянути рішення суду.

І друге. Адміністративний арешт у світлі рішень Європейського суду з прав людини. У цьому контексті комітет висловив свою позицію, тому що ми вже прийняли в першому читанні проект Закону «Про правила відбування адміністративного арешту», який зараз готуємо до другого читання. Очевидно, якщо це буде підтримано комітетом, до другого читання законопроект № 4049 буде підкорегований відповідно до позиції Верховної Ради України.

Загалом законопроект № 4049 треба підтримати в першому читанні і доопрацювати до другого шляхом внесення пропозицій. Комітет ухвалив рішення підтримати прийняття даного законопроекту за основу. Прошу сесійну залу підтримати це рішення.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, немає заперечень щодо такого рішення комітету? Немає. Тоді, з вашого дозволу, я ставлю на голосування пропозицію комітету про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення, Кримінального кодексу України та Кримінального процесуального кодексу України щодо виконання рішень Європейського суду з прав людини» ([№ 4049](#)) за основу.

Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 313.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, я хотів би порадитися з вами. У нас залишилося 5 хвилин (*Шум у залі*). Я розумію, що на розгляд наступного питання потенціалу немає. Але давайте раціонально використаємо час.

У нас є вісім проектів постанов про перейменування населених пунктів, щодо яких немає заперечень (*Шум у залі*). Це ті, які були погоджені залом.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про присвоєння найменування населеному пункту Тисменицького району Івано-Франківської області» ([№ 3535](#)). Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 319.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про перейменування села Коросне Львівського району Львівської області» ([№ 4675](#)). Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 315.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про перейменування села Брустурів Косівського району Івано-Франківської області» ([№ 5074](#)). Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 321.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про перейменування села Борщів Львівського району Львівської області» ([№ 5076](#)). Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 325.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про перейменування села Кринички Житомирського району Житомирської області» ([№ 5080](#)). Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 317.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про перейменування села Зеблози Кременецького району Тернопільської області» ([№ 5083](#)). Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 321.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про перейменування села Зарічне Охтирського району Сумської області» ([№ 5084](#)). Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 320.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття останнього на сьогодні проекту Постанови «Про перейменування села Мокріївка Миргородського району Полтавської області» ([№ 5085](#)). Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 321.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, на сьогодні все. Правда, маю зробити повідомлення. Надійшло чотири заяви, але вони нічого не вирішують, щодо голосування за законопроект [№ 3711-д](#). У своїх заявах народні депутати Драбовський, Тищенко, Копанчук та Воронов повідомляють, що хотіли проголосувати «за», але техніка їм не дала такої можливості.

Шановні колеги, пленарне засідання Верховної Ради України оголошую закритим.

Дякую.